

คู่มือการดำเนินการ ร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา

ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย

กองกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

คู่มือการดำเนินการ ร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา

ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย

กองกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

ด้วยในปัจจุบันเมื่อข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงาน ในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานตั้งอยู่ใน ส่วนภูมิภาค ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใด ฐานหนึ่งตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดฐานหมิ่นประมาท ความผิด เกี่ยวกับทรัพย์ เป็นต้น เนื่องจากยังไม่มีกำหนดแนวทางและขั้นตอน การปฏิบัติที่ชัดเจนว่า หากมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขต้องดำเนินการ อย่างไร ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการดำเนิน คดีอาญา ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา ที่เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะทำงานจึงได้จัดทำคู่มือการ ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย โดยศึกษาแนวทางและ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการร้องทุกข์และการ กล่าวโทษในคดีอาญา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

บทที่ 1 แนวทางปฏิบัติการแจ้งความ การร้องทุกข์ การกล่าวโทษ	1
• การร้องทุกข์	13
• การกล่าวโทษ	16
• แนวทางปฏิบัติการแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ	17
• อายุความ	24
• ผู้มีอำนาจร้องทุกข์ กล่าวโทษ	28
• การมอบอำนาจร้องทุกข์ กล่าวโทษ	30
• พยานหลักฐานที่ใช้ในการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ในความผิดแต่ละฐาน	34
• การถอนคำร้องทุกข์ คำกล่าวโทษ	40
บทที่ 2 กรณีศึกษา	45
บทที่ 3 ภาคผนวก	67
• หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0202.1.1/ว 1024 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2562 เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับผู้ก่อเหตุใช้ความรุนแรงในโรงพยาบาล สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	68
• คำสั่งมอบอำนาจ	69
• หนังสือร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน	72
• หนังสือมอบอำนาจ	74
• ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการ หรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. 2528	76
• หนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา	78
บรรณานุกรม	80
• คำสั่งกองกฎหมายที่ 1/2562 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการ คู่มือการดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญาที่เจ้าหน้าที่หรือ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย	82

บทที่ 1

แนวทางปฏิบัติการแจ้งความ
การร้องทุกข์ การกล่าวโทษ

1. กรณีความผิดอาญา หรือสงสัยว่าเป็นการกระทำความผิดอาญาที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค

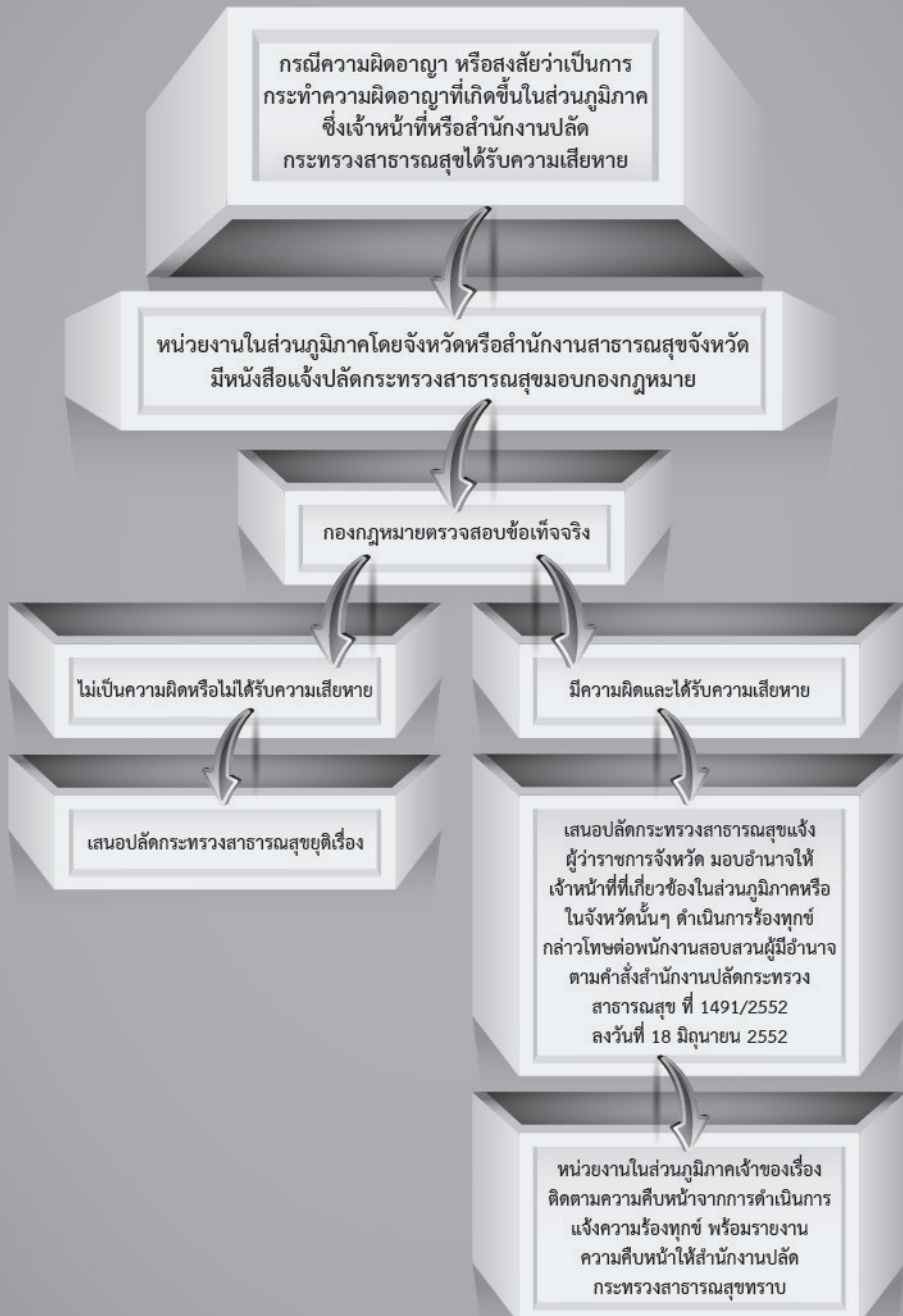

2. กรณีเห็นว่ามีกรกระทำผิดอาญา ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับความเสียหาย ในขณะที่ปฏิบัติราชการ

อนึ่ง กรณีนี้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับความเสียหายจากการทำผิดในทางอาญา สามารถแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจได้ด้วยตนเอง

3. การกระทำความผิดอาญาที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค ซึ่งเจ้าหน้าที่หรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้รับความเสียหาย โดยแจ้งมายังสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4. กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สงสัยว่ามีการกระทำความผิดอาญาที่มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รับความเสียหาย

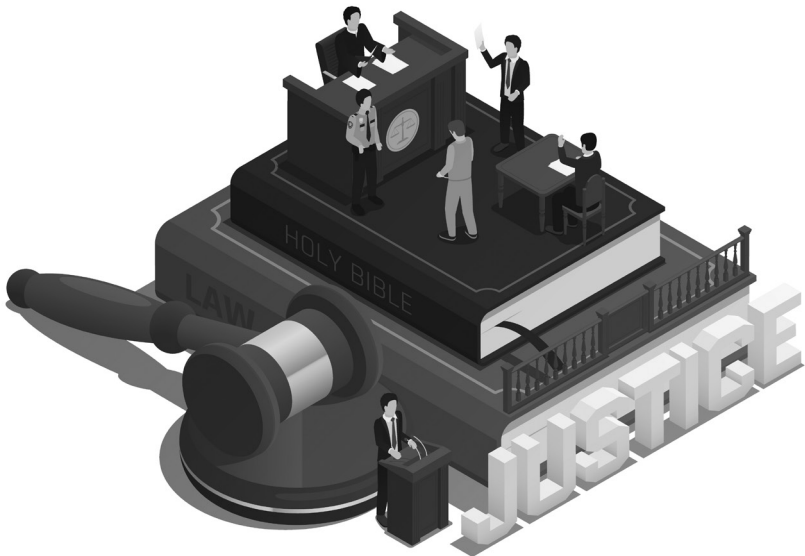

อนึ่ง กรณีนี้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับความเสียหายจากการทำผิดในทางอาญา สามารถแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจได้ด้วยตนเอง

กรณีที่โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือหน่วยงานของรัฐ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดดังกล่าว ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำ ความผิดทางอาญา ในการดำเนินคดีอาญาเบื้องต้นจึงต้องมีการแจ้งความ ต่อพนักงานสอบสวนในเรื่องต่างๆ เสียก่อน ทั้งกรณีความผิดในทางอาญา ที่พนักงานสอบสวนต้องทำการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป เช่น **ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย:** ทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรืออันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย **ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง:** ความผิดฐานหมิ่นประมาท **ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน:** ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆังทรัพย์ ฉ้อโกง ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก **ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร:** การปลอมแปลงเอกสาร ดวงตราราชการ การใช้ เอกสารและดวงตราปลอม **ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์:** นำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ เป็นต้น หรือกรณีไม่เป็นความผิดในทางอาญา ที่พนักงานสอบสวนไม่ต้องทำการสอบสวนแต่แจ้งความเพื่อลงบันทึกประจำวัน เป็นหลักฐานเท่านั้น เช่น การแจ้งความว่าเอกสารต่างๆ ตกสูญหายไป เป็นต้น หากเป็นกรณีผู้เสียหายดำเนินคดีเอง ผู้เสียหายสามารถแต่งตั้งทนายความ เพื่อให้ดำเนินการฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้โดยตรง แต่หากผู้เสียหายเลือกที่จะ เริ่มต้นด้วยการร้องทุกข์ อาจร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานปกครองหรือเจ้าหน้าที่ ตำรวจ จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็จะจัดทำบันทึกคำร้องทุกข์ แล้วส่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนอันนำไปสู่การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐต่อไป

การดำเนินคดีอาญา แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ คดีอาญาแผ่นดิน และ คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือคดีความผิดอันยอมความได้

คดีความผิดอาญาแผ่นดิน กฎหมายถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหาย เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นซึ่งเป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นความผิดที่กระทบต่อสังคมส่วนรวม เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆาตกรรม ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดฐานขบถโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสหรือตาย ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก ซึ่งรัฐดำเนินคดีได้เองโดยลำพัง ไม่ว่าจะมีความร้องทุกข์กล่าวโทษจากบุคคลใดหรือไม่ก็ตาม โดยพนักงานสอบสวนสามารถเริ่มทำการสอบสวนได้เอง (มาตรา 121 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) ส่วนผู้ที่ได้รับผลเสียหายจากความผิดอาญาดังกล่าวแม้จะไม่ติดใจเอาความ คดีก็ยังไม่ยุติ ต้องดำเนินคดีฟ้องร้องผู้กระทำผิดจนถึงที่สุด ทั้งนี้ ในการดำเนินคดีอาญาในชั้นนี้จะมีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดถึงสิทธิของผู้ต้องหาและอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และขั้นตอนรวมทั้งวิธีการสอบสวน ซึ่งเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นก็จะสรุปสำนวนพร้อมกับการทำความเห็นเสนอพนักงานอัยการต่อไป

คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือคดีความผิดยอมความได้ คือ ความผิดทางอาญาซึ่งไม่ได้มีผลร้ายกระทบต่อสังคมโดยตรง หากผู้เสียหายไม่ตั้งใจเอาความแล้ว รัฐก็ไม่อาจยื่นมือเข้าไปดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้และถึงแม้จะได้ดำเนินคดีไปบ้างแล้ว เมื่อตัวผู้เสียหายตัดสินใจยุติคดีเพียงใดก็ยอมทำได้ด้วยการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความได้ โดยการกระทำความผิดนั้นต้องมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ เช่น ความผิดฐานยักยอก ฉ้อโกง หมิ่นประมาท ทำให้เสียทรัพย์ รัฐไม่สามารถเริ่มดำเนินคดีได้เอง การเริ่มดำเนินคดีจะต้องมีการร้องทุกข์จากผู้เสียหายก่อน โดยต้องเป็นคำร้องทุกข์ตามระเบียบ (มาตรา 121 วรรคสอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) พนักงานสอบสวนจึงจะมีอำนาจสอบสวน เมื่อได้ทำการสอบสวนเสร็จ พนักงานสอบสวนก็จะสรุปสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอพนักงานอัยการต่อไป

การร้องทุกข์

เป็นการแสดงข้อความเป็นถ้อยคำออกมาเป็นการเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีลักษณะเป็นเพียงการบอกกล่าว หรือการแจ้งความธรรมดาทั่วไปเท่านั้น ตัวผู้เสียหายที่ทำการร้องทุกข์ไม่ได้มีเจตนาที่จะผูกนิติสัมพันธ์ก่อความเคลื่อนไหวในสิทธิแต่ประการใด ผู้เสียหายมิได้มีนิติสัมพันธ์ใดๆ กับผู้กระทำความผิดเพราะการร้องทุกข์นั้น คงมีวัตถุประสงค์เป็นเพียงการร้องบอกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีอาญาเท่านั้น การร้องทุกข์จึงไม่ถือว่าเป็นการทำนิติกรรมแต่อย่างใด

การร้องทุกข์เป็นกรณีที่บุคคลที่เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายได้มาพบพนักงานสอบสวนกล่าวหาว่า มีผู้กระทำความผิดในทางอาญาเกิดขึ้น ไม่ว่าจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและผู้เสียหายมีเจตนาที่จะให้ผู้กระทำความผิดนั้นได้รับโทษตามกฎหมาย (มาตรา 2 (7) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

การร้องทุกข์ต้องมืองค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้ร้องทุกข์ต้องเป็นผู้เสียหาย
2. ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่
3. จะต้องมีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดทางอาญา
4. ผู้เสียหายกล่าวหาโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

1. ผู้ร้องทุกข์ต้องเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายอาจเป็นเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือหน่วยงานของรัฐ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และยักรวมถึงบุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายด้วยตามมาตรา 4 มาตรา 5 และมาตรา 6 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และผู้ร้องทุกข์ต้องได้รับความเสียหาย ซึ่งต้องมีความเสียหาย

เกิดขึ้นก่อน ถ้าไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นก็จะดำเนินการร้องทุกข์ไม่ได้ เช่น มีคนมาลักสายไฟในโรงพยาบาล โรงพยาบาลจึงไปแจ้งความกับตำรวจ อย่างนี้เรียกว่า “ร้องทุกข์” เพราะโรงพยาบาลได้รับความเสียหายแล้ว แต่ถ้ามีคนมาด้อมๆ มองๆ ทำท่าทางมีพิรุธในโรงพยาบาล โรงพยาบาลจึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปแจ้งความกับตำรวจ อย่างนี้ยังไม่เรียกว่า “ร้องทุกข์” เพราะโรงพยาบาลยังไม่ได้ได้รับความเสียหาย และการกระทำดังกล่าวยังไม่เป็นการกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญาแต่อย่างใด

2. มีการกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ตามตัวบทกฎหมายมาตรา 2 (7) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้คำว่า “กล่าวหา” ซึ่งบุคคลทั่วไปมักเรียกกันว่า “แจ้งความ” โดยผู้เสียหายต้องกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ คำว่า “เจ้าหน้าที่” หมายถึง พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ร้องหรือเหนือพนักงานสอบสวนและเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมาย แม้การร้องทุกข์จะทำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ก็สามารถกระทำได้โดยผู้ที่รับคำร้องทุกข์ไว้มีหน้าที่ต้องส่งคำร้องทุกข์ไปยังพนักงานสอบสวน กรณีผู้เสียหายแจ้งความไว้โดยไม่ได้กล่าวหาว่ามีคนกระทำความผิด หรือไม่มีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเพียงแต่แจ้งความไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ยังไม่ถือว่าเป็นการร้องทุกข์ตามระเบียบที่พนักงานสอบสวนจะดำเนินการสอบสวนความผิดต่อไปได้ ตัวอย่างการร้องทุกข์ตามระเบียบ เช่น “ขอแจ้งความว่านายดำเอากระเป๋าสเงินของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลไป ขอให้ตำรวจดำเนินการเอาผิดตามกฎหมาย” จึงเป็นการกล่าวหาว่านายดำได้กระทำความผิดข้อหาลักทรัพย์ ถือว่าเป็นการร้องทุกข์ตามระเบียบ

3. จะต้องมีการกล่าวหาว่ามีการกระทำผิดทางอาญา โดยจะรู้ตัวผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ได้ แม้ไม่รู้ว่ามีผู้ใดกระทำความผิดก็สามารถร้องทุกข์ได้

4. กล่าวหาโดยมีเจตนาให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ ผู้เสียหายต้องมีเจตนาให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ การแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนไว้เพื่อเป็นหลักฐานหรือแจ้งไว้เพื่อไม่ให้คดีขาดอายุความ ถือว่าไม่มีเจตนาให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ไม่เป็นคำร้องทุกข์ตามระเบียบ เช่น แจ้งความว่าเอกสารที่ทางราชการออกให้สูญหายจึงแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานเท่านั้น แต่ถ้าเป็นกรณีแจ้งความโดยผู้เสียหายได้ทำความตกลงกับผู้ต้องหาแล้วว่าหากตกลงได้จะไม่ดำเนินคดี แต่ถ้าตกลงไม่ได้ก็จะมอบคดีให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป ถือว่าผู้เสียหายมีเจตนาให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ เป็นคำร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น การดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต้องตรวจสอบก่อนจะลงชื่อในบันทึกประจำวันของตำรวจ โดยจะต้องมีข้อความว่ามีเจตนาจะให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ เช่นว่า ขอให้ตำรวจดำเนินคดีจนถึงที่สุด หรือขอให้ตำรวจไปจับกุมดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เป็นต้น

ลักษณะของคำร้องทุกข์ตามระเบียบ

คำร้องทุกข์ตามระเบียบต้องปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ลักษณะแห่งความผิดพฤติการณ์ต่างๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำลง ความเสียหายที่ได้รับ และชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำความผิดเท่าที่จะบอกได้

คำร้องทุกข์จะทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยวาจาก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวันเดือนปีและลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ถ้าร้องทุกข์ด้วยวาจา ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึกกับผู้ร้องทุกข์ในวันทำบันทึกนั้น (มาตรา 123 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

การกล่าวโทษ

เป็นกรณีที่มีบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น เรียกว่า “การกล่าวโทษ” (มาตรา 2 (8) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) ผู้กล่าวโทษอาจจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือเจ้าหน้าที่รัฐก็ได้ เช่น นายดำเห็นเหตุการณ์ที่มีคนทำร้ายร่างกายกันจึงไปแจ้งความ ถือว่านายดำไปกล่าวโทษ จะแตกต่างจากกรณีนายแดงถูกทำร้ายร่างกาย นายแดงไปแจ้งความ ถือว่านายแดงไปร้องทุกข์ ซึ่งหลักการที่ใช้บังคับกับ “คำร้องทุกข์” ก็นำมาใช้กับ “คำกล่าวโทษ” ด้วยโดยอนุโลม (ตามมาตรา 127 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) โดยคดีอาญาแผ่นดินซึ่งไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้ ไม่ว่าจะมีความร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษหรือไม่ก็ตาม หากพนักงานสอบสวนทราบเหตุการณ์นั้น

แนวทางปฏิบัติการแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ

เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวโทษสามารถร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย ไม่ว่าเหตุจะเกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าเกิดภายในเขตอำนาจการสอบสวนของตนหรือไม่ก็ตาม พนักงานสอบสวนห้ามปฏิเสธว่าเหตุมิได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจสอบสวนตนเป็นอันขาด ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยคำร้องทุกข์กล่าวโทษ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2542 ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 13 บทที่ 3 ข้อ 11 ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. การแจ้งความที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา แต่เป็นกรณีประสงค์จะแจ้งไว้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการยืนยัน รับรอง หรือตรวจสอบให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องบันทึกคำแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน ส่วนการแจ้งเอกสารหาย¹ ให้บันทึกไว้ในสมุดรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย

¹ คำว่า “เอกสาร” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (7) หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ถ่ายภาพหรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

2. การแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้ เกิดภายในเขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือ คำกล่าวโทษตามระเบียบว่าด้วยการรับคำร้องทุกข์ สำหรับคดีอาญาทั่วไป หรือคดีจรรยาบรรณที่ผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อผู้ต้องหายินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาอันสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวัน ให้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ทุกคดี โดยบันทึก รายละเอียดเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดสารบบ การดำเนินคดีอาญาทั่วไป หรือสมุดสารบบการดำเนินคดีจรรยาบรรณ สำหรับกรณีที่เปรียบเทียบปรับได้ในวันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เป็นคดีอาญาที่เล็กกันได้ ตามมาตรา 37 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา² เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง หรือผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้เปรียบเทียบแล้ว ก็ไม่ต้องลงรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษในสมุดสารบบ การดำเนินคดี หรือทำสำนวนการสอบสวน และลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เป็นการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษในความผิดอาญา ซึ่งมีได้เกิด ในเขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวนรับแจ้งความ โดยลงบันทึกไว้ใน รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี หลังจากนั้นให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวน ท้องที่ที่รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

² มาตรา 37 คดีอาญาเล็กกันได้ ดังต่อไปนี้

(1) ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณา

(2) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีอื่นที่มีโทษ ปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือความผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งมีโทษปรับอย่างสูง ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว

(3) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับ สถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งเกิดในกรุงเทพมหานครเมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่นายตำรวจประจำ ท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไป หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการในตำแหน่งนั้น ๆ ได้เปรียบเทียบแล้ว

(4) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้า หน้าทีแล้ว

3. การแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญา ซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่า ได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน แต่เป็นกรณีที่ผู้เสียหายขอความช่วยเหลือ แต่ไม่ยอมรับทุกข้อตามระเบียบ หรือคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายได้มาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน และคู่กรณีได้เจรจายอมความกันก่อนที่จะมีการรับคำร้องทุกข้อตามระเบียบ หรือในกรณีอื่นๆ พนักงานสอบสวนไม่ต้องทำการสอบสวน แต่ให้ลงบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมทั้งบันทึกที่รายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ในสมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน

4. การแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าความผิดอาญาได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่า ได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามมาตรา 19 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา³ กล่าวคือ ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว ผู้รับผิดชอบทำสำนวนคือ พนักงานสอบสวน ซึ่งท้องที่ที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจ ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้ ผู้รับผิดชอบทำสำนวนคือ พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขต

(2) กรณีไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกัน หรือในหลายจังหวัด

ให้ดำเนินการตามมาตรา 21 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยพนักงานสอบสวนที่รับแจ้งความดำเนินการสอบสวนเบื้องต้นแล้วเสนอความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจชี้ขาดวินิจฉัยสั่งการ

³ มาตรา 19 ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการไม่ว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่
 - (2) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง
 - (3) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป
 - (4) เมื่อเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรม กระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน
 - (5) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหากำลังเดินทาง
 - (6) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหายกำลังเดินทาง
- พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้
- ในกรณีข้างต้นพนักงานสอบสวนต่อไปนี้ เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน
- (ก) ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจ
 - (ข) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้ คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจ

หรือกรณีที่ไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกัน หรือในกองบัญชาการเดียวกัน เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้ดำเนินการ ตามมาตรา 21/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (แก้ไขโดย ประกาศ คสช. ฉบับที่ 115/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557) ให้ผู้บัญชาการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ชี้ขาด ในกรุงเทพมหานคร ให้รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติขึ้นไปเป็นผู้ชี้ขาด ในกรณีหลายจังหวัดให้อัยการสูงสุดหรือผู้ทำการแทนเป็นผู้ชี้ขาด

5. การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ หรือเป็นเรื่องทางแพ่ง ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน เพื่อพิจารณาสั่งการภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่บันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องในทางแพ่ง ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมให้ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องในทางอาญา ไม่ว่าจะมีความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัว ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

6. ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือ แต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือเมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเสียเองโดยมิได้ ร้องทุกข์ก่อน หรือมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์ หรือบุคคลที่กล่าวโทษ ด้วยวาจาไม่ยอมบอกว่า เขาคือใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือ บันทึกคำกล่าวโทษ พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนก็ได้ (มาตรา 122 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อ

กองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

ในกรณีผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมรับข้อเท็จจริงตามระเบียบให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามหน้าที่โดยมิชักช้า หลังจากนั้นจึงรายงานผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ เพื่อจะไม่ทำการสอบสวน

กรณีดังกล่าว หากผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ไม่ต้องทำการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ในสมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน

ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดินและไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามวรรคสองให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนว่ามีมูลความผิดหรือไม่ ถ้าปรากฏเป็นความผิดแล้วเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ต้องดำเนินการสอบสวนต่อไป

สถานที่แจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ

การดำเนินการแจ้งความ ร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษต้องกระทำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ณ สถานที่ตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ แต่หากไม่ทราบแน่ชัดว่าเหตุเกิดท้องที่ใดให้ไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ณ สถานที่ตำรวจในท้องที่ที่ใกล้ที่สุด และให้ร้อยเวรบันทึกไว้ในสมุดประจำวันเป็นหลักฐาน

รายละเอียดการแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ

พนักงานสอบสวนจะเริ่มซักถามตั้งแต่ตัวผู้แจ้งว่าเป็นผู้แจ้งความหรือเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายหรือเป็นผู้กล่าวโทษ เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ของผู้แจ้งที่มาพบพนักงานสอบสวนว่าเป็นการแจ้งความเป็นหลักฐาน หรือร้องทุกข์ให้ดำเนินคดี หรือกล่าวโทษเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามกฎหมาย และซักถามถึงรายละเอียดที่เกิดขึ้นหรือพฤติการณ์ของการกระทำความผิดและความเสียหายที่ได้รับ ตลอดจนรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

โดยการถามปากคำและการบันทึกคำให้การของผู้เสียหายหรือผู้ที่มากล่าวหา นั้น ซึ่งพนักงานสอบสวนจะพิจารณาซักถามหรือการสอบปากคำผู้แจ้งความ ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวโทษเฉพาะในส่วนที่เป็นประโยชน์หรืออาจเป็นประโยชน์ หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคดีเพื่อให้ได้รายละเอียดมากที่สุด (ตามประมวล ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 การสอบสวน บทที่ 5 การถามปากคำ)

แนวทางการซักถามเบื้องต้นพอสรุปได้ ดังนี้

1. สอบถามชื่อ นามสกุล อายุ ภูมิลำเนา ที่พักอาศัยอยู่จริงในปัจจุบัน ชื่อและที่อยู่บิดามารดาหรือญาติพี่น้องที่สามารถติดตามตัวผู้แจ้งได้ สถานที่ทำงาน นอกจากสถานที่ดังกล่าวแล้วสามารถติดต่อได้ที่ใดอีกหรือไม่ (ถ้ามีก็ให้ ระบุ) หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางอื่นๆ ให้ครอบคลุม มากที่สุด

2. ความเกี่ยวข้องของคดี

3. เหตุที่ทำให้ทราบหรือรู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

4. พฤติการณ์แห่งคดีที่เกิดขึ้นโดยรายละเอียด

5. ผู้ที่ทราบหรือรู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากตน

6. การพบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานในคดี

7. การอ้างพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ

8. การส่งมอบพยานเอกสารหรือพยานวัตถุเป็นพยานหลักฐานในคดี

9. คำถามอื่นในประเด็นตามองค์ประกอบข้อกล่าวหา/ตามฐานความผิด ที่มาแจ้งความ

10. การรู้จักหรือมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กระทำความผิดหรือพยานบุคคล มาก่อน

ระบุวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุให้ถูกต้อง อย่าให้ผิดพลาดเป็นอันขาด เพราะหากแจ้งวันเวลาผิด เช่น กลางวันเป็นกลางคืน วันที่หนึ่งเป็นวันที่สอง หรือสถานที่เกิดเหตุผิดตำบล ผิดอำเภอไป เหล่านี้ถ้าอัยการฟ้องวันเวลา สถานที่เกิดเหตุผิดไป อาจทำให้ศาลยกฟ้องได้

แจ้งพฤติการณ์ รายละเอียดที่เกิดขึ้นให้ละเอียด เล่าเรื่องเรียงให้ดี อย่าสับสน เช่น คนร้ายทั้งหมดกี่คน มีอาวุธ แต่งตัวอย่างไร เหตุใดจึงจำหน้าคนร้ายได้ อาศัยแสงสว่างอะไร เป็นต้น

เมื่อดำเนินการแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนลงชื่อในบันทึกการแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษดังกล่าว ต้องอ่านข้อความที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนจดบันทึกด้วยความระมัดระวังว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนจดถูกต้องตามที่ได้แจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษไว้หรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องอย่างลงชื่อเป็นอันขาด ต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนแก้ไขบันทึกดังกล่าวก่อน จึงจะลงชื่อ เพราะบางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน จดบันทึกผิดไปเพียงคำเดียว เช่นคำว่า “จำคนร้ายได้” เป็น “จำคนร้ายไม่ได้” ทำให้ความหมายผิดไปจากข้อเท็จจริงได้

การแก้คำร้องทุกข์

กรณีผู้ร้องทุกข์เห็นว่าคำร้องทุกข์ดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ เช่น ราคาทรัพย์สิน ตำหนิรูปพรรณคนร้ายหรือทรัพย์สิน ผู้ร้องทุกข์สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำร้องทุกข์ดังกล่าวในระยะใดต่อพนักงานสอบสวนที่รับคำร้องทุกข์ไว้ก็ได้ (ตามมาตรา 126 วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

อายุความ

เมื่อมีคดีความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ในกรณีเป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดิน ความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ และความผิดลหุโทษ มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

คดีความผิดอาญาแผ่นดิน หมายถึง คดีความผิดที่กระทบต่อสังคมส่วนรวม ถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น ผู้ที่ได้รับผลเสียหายจากความผิดอาญาดังกล่าวไม่อาจที่จะเข้าไปดำเนินคดีเองได้หรือแม้จะไม่ตั้งใจเอาความคดีก็ยังไม่ยุติ ผู้เสียหายไม่สามารถถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินคดีฟ้องร้องผู้กระทำความผิดจนกว่าคดีจะถึงที่สุด การร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดสามารถร้องทุกข์ดำเนินคดีได้ภายในอายุความการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 แม้จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม

ตัวอย่างเช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย หรือความผิดฐานชักรถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสหรือตาย แม้ภายหลังเกิดเหตุผู้เสียหายจะไม่ตั้งใจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไปแล้ว จะเนื่องด้วยได้รับการชดเชยค่าเสียหายหรือสงสารก็ตาม คดีความก็ยังไม่ยุติ รัฐยังต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไปจนถึงที่สุดของกระบวนการตามกฎหมาย เพราะว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดิน

คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือคดีความผิดอันยอมความได้ หมายถึง คดีความผิดที่กฎหมายบัญญัติเป็นการเฉพาะว่าเป็นความผิดที่ผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางอาญาของผู้กระทำความผิดโดยตรง ผู้เสียหายจึงมีสิทธิร้องทุกข์หรือฟ้องคดีได้เอง หรือมอบให้รัฐดำเนินคดีแทนก็ได้ อีกทั้งผู้เสียหายมีสิทธิจะยุติคดีเมื่อใดก็ได้ไม่ว่าจะด้วยการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือตกลงประนีประนอมยอมความก็ตาม

เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาท ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานฉ้อโกง เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ และผู้เสียหายจะต้องร้องทุกข์มอบคดีต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด มิฉะนั้นจะถือว่าขาดอายุความการร้องทุกข์ ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติกฎหมาย มาตรา 96 แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁴

คดีความผิดลหุโทษ หมายถึง คดีความผิดที่มีโทษเล็กน้อย ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ตามมาตรา 102 แห่งประมวลกฎหมายอาญา)⁵ ความผิดลหุโทษเน้นการป้องกันและระงับข้อพิพาทระหว่างบุคคล เพื่อไม่ให้เกิดการใช้สิทธิของตนที่ก่อความรำคาญแก่ผู้อื่น ทั้งนี้ เพื่อป้องปรามมิให้ความผิดอาญาขยายหนักเกินเหตุจนไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

ความผิดลหุโทษนั้น แม้จะกระทำโดยไม่มีเจตนาก็เป็นความผิด เว้นแต่ตามบทบัญญัติความผิดนั้นจะบัญญัติให้เป็นอย่างอื่น ส่วนผู้พยายามกระทำความผิดและผู้สนับสนุนการกระทำความผิดลหุโทษ แม้จะมีความผิดก็ไม่ต้องรับโทษ

ความผิดลหุโทษ ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายระบุว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ดังนั้น แม้จะมีอัตราโทษที่เล็กน้อยก็ต้องถือว่าเป็นคดีความผิดอาญาต่อแผ่นดิน ที่รัฐจะต้องดำเนินคดีจนเสร็จสิ้นกระบวนการวิธีพิจารณาจะตกลงประนีประนอมยอมความยุติคดีกลางคันไม่ได้

⁴ มาตรา 96 ภายใต้งบตั้งมาตรา 95 ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมีได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

⁵ มาตรา 102 ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อายุความการดำเนินคดี

เป็นอายุความที่ใช้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินคดีของความผิดในคดีอาญานั้นๆ จะต้องกระทำภายในระยะเวลาเท่าใดจึงจะไม่ขาดอายุความการดำเนินคดี เป็นไปตามมาตรา 95 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งผู้เสียหายจะมาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเมื่อใดก็ตาม พนักงานสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นและจะต้องได้ตัวผู้ต้องหามาฟ้องร้องนำคดีขึ้นสู่ศาลภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายดังกล่าว คดีจึงจะไม่ขาดอายุความการดำเนินคดี แต่ถ้าฟ้องคดีต่อศาลไปแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่สามารถจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้จนเลยระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา 95 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ไปแล้ว ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความการดำเนินคดี ซึ่งจะไปฟ้องร้องหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอีกไม่ได้

กรณีความผิดตามกฎหมายอาญา ถ้ากฎหมายไม่ได้กำหนดการนับระยะเวลาอายุความไว้โดยเฉพาะให้ใช้บังคับตามหลักทั่วไป ซึ่งระยะเวลาในการดำเนินการฟ้องในคดีอาญา ถ้ามีได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดนับแต่วันกระทำความผิด คดีเป็นอันขาดอายุความ ดังต่อไปนี้

1. สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุก 20 ปี มีอายุความ 20 ปี
2. สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่า 7 ปีแต่ยังไม่ถึง 10 ปี มีอายุความ 15 ปี
3. สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่า 1 ปี ถึง 7 ปี มีอายุความ 10 ปี
4. สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่า 1 เดือน ถึง 1 ปี มีอายุความ 5 ปี
5. สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 เดือนลงมาหรือต้องระวางโทษอย่างอื่น มีอายุความ 1 ปี

แต่กรณีที่ได้ดำเนินการฟ้องคดีและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาyingศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดเกิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไต่จันเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน⁶

⁶ มาตรา 95 ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาyingศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

- (1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
- (2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
- (3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
- (4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี
- (5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาyingศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไต่จันเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

ผู้มีอำนาจร้องทุกข์ กล่าวโทษ

ผู้เสียหายตามกฎหมายที่มาแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวนนั้น อาจจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นนิติบุคคล หรือเป็นตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ หรือเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล แบ่งได้เป็นดังนี้

1. ผู้เสียหายร้องทุกข์ด้วยตนเอง (ตามมาตรา 2 (4) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)⁷ กรณีผู้เยาว์ได้รับความเสียหายในการกระทำความผิดอาญา ผู้เยาว์มีอำนาจร้องทุกข์ด้วยตนเองได้ เนื่องจากการร้องทุกข์ไม่ถือเป็นการทำนิติกรรม และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีได้มีบทบัญญัติว่า การร้องทุกข์ของผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม หรือบุคคลดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อในการร้องทุกข์ของผู้เยาว์ด้วย

2. บุคคลที่ร้องทุกข์แทนผู้เสียหาย มีดังนี้

(1) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลเฉพาะแต่ความผิดที่กระทำต่อผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในการดูแล

ผู้แทนโดยชอบธรรม หมายถึง บิดามารดา

ผู้อนุบาล ก็คือ บุคคลที่เป็นผู้ดูแลผู้ไร้ความสามารถ

ผู้ไร้ความสามารถ คือ บุคคลวิกลจริต

ผู้เยาว์ คือ บุคคลอายุยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์

(2) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามเษภริยา เฉพาะแต่ในความผิดอาญาซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ เช่น พ่อถูกฆ่าตาย ถูกยิงจนพิการ ลูกก็มีสิทธิไปร้องทุกข์ต่อตำรวจแทนพ่อได้ เป็นต้น

⁷ มาตรา 2 ในประมวลกฎหมายนี้

(4) “ผู้เสียหาย” หมายความว่าบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง

(3) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นๆ ของนิติบุคคล เฉพาะความผิดซึ่งกระทำลงแต่นิติบุคคลนั้น (ตามมาตรา 5 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)⁸

3. บุคคลอื่น ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายให้ไปร้องทุกข์แทนผู้เสียหายได้

4. บุคคลซึ่งศาลได้ตั้งเป็นผู้แทนเฉพาะคดี สำหรับคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม หรือเป็นผู้วิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถ ไม่มีผู้อนุบาล หรือซึ่งผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลไม่สามารถจะทำการตามหน้าที่โดยเหตุหนึ่งเหตุใด รวมทั้งมีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เยาว์หรือคนไร้ความสามารถนั้นๆ (ตามมาตรา 6 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)⁹

อำนาจจัดการแทน หมายถึง การร้องทุกข์และการยอมความในคดีความผิดต่อส่วนตัว (ความผิดอันยอมความได้)

⁸ มาตรา 5 บุคคลเหล่านี้จัดการแทนผู้เสียหายได้

- (1) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล เฉพาะแต่ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์ หรือผู้ไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความดูแล
- (2) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามเษภริยาหรือเฉพาะแต่ในความผิดอาญา ซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้
- (3) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคล เฉพาะความผิดซึ่งกระทำลงแก่นิติบุคคลนั้น

⁹ มาตรา 6 ในคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม หรือเป็นผู้วิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถไม่มีผู้อนุบาล หรือซึ่งผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลไม่สามารถจะทำการตามหน้าที่โดยเหตุหนึ่งเหตุใด รวมทั้งมีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เยาว์หรือคนไร้ความสามารถนั้น ๆ ญาติของผู้นั้น หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้ออ้างร้องต่อศาลขอให้ตั้งเขาเป็นผู้แทนเฉพาะคดีได้

เมื่อได้ไตสวนแล้วให้ศาลตั้งผู้ร้องหรือบุคคลอื่น ซึ่งยินยอมตามที่เห็นสมควรเป็นผู้แทนเฉพาะคดี เมื่อไม่มีบุคคลใดเป็นผู้แทนให้ศาลตั้งพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้แทน ห้ามมิให้เรียกค่าธรรมเนียมในเรื่องขอตั้งเป็นผู้แทนเฉพาะคดี

การมอบอำนาจร้องทุกข์ กล่าวโทษ

เมื่อมีการกระทำความผิดในทางอาญาเกิดขึ้น เมื่อสำนักงานสาธารณสุข จังหวัด โรงพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้เสียหาย กล่าวคือได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งในทางอาญา เช่น ลักทรัพย์หรือยักยอกทรัพย์ของทางราชการ บุกรุกสถานที่ราชการ ทำร้ายเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ก็จะต้องมีการดำเนินคดีอาญากับบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดนั้น เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีการแบ่งส่วนราชการบริหารทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนั้น ขั้นตอนในการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดในทางอาญาเบื้องต้นต้องมีการแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ จึงต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ส่วนกลาง เมื่อมีการกระทำความผิดในทางอาญาเกิดขึ้นในราชการบริหารส่วนกลาง คือ ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดที่มีหน่วยงานราชการส่วนกลางในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เมื่อต้นสังกัดรายงานต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุขในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะส่งเรื่องให้กองกฎหมายพิจารณาจึงเป็นหน้าที่ของกองกฎหมายที่จะเป็นผู้พิจารณากลับกรองมูลคดีที่เกิดขึ้น เช่น พิจารณาในเรื่องของสถานที่เกิดเหตุและอายุความ เป็นต้น

เมื่อกองกฎหมายเห็นว่าคดีมีมูลที่จะฟ้องร้องดำเนินคดีได้ ก็จะได้เสนอปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนของท้องที่ที่มูลคดีเกิด เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ไว้แล้วก็เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสืบสวนสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

2. ส่วนภูมิภาค เมื่อมีการกระทำความผิดในทางอาญาเกิดขึ้นในราชการ

บริหารส่วนภูมิภาค คือ ในเขตของจังหวัดต่างๆ ที่มีหน่วยงานของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขตั้งอยู่และเป็นหน่วยงาน ที่สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือโรงพยาบาลต่างๆ เมื่อการกระทำความผิดในทางอาญานั้นทำให้เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้รับความเสียหาย เมื่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้รับรายงานจากเจ้าหน้าที่ที่จะเสนอความเป็นมาพร้อมทั้งความเห็นต่างๆ ในเรื่องของมูลคดีต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าควรต้องดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เป็นผู้กระทำได้รับความเสียหาย เช่น นายคำเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้ลักทรัพย์หรือยกยอกทรัพย์ของทางราชการไป ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงสาธารณสุข¹⁰ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนของท้องที่ที่ความผิดในทางอาญาเกิดขึ้น เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ไว้แล้วก็เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสืบสวนสอบสวนไปตามอำนาจหน้าที่ของตนตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

การมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ในคดีอาญาได้ ดังนี้

1. ตามธรรมดาบุคคลย่อมตั้งตัวแทนทำแทนตนได้เสมอ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษว่าให้กระทำด้วยตนเองหรือสภาพไม่เปิดช่องให้มอบหมายจัดการแทนกันได้
2. การร้องทุกข์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีได้ห้ามไม่ให้มีการมอบอำนาจ
3. การร้องทุกข์ไม่มีกฎหมายบังคับว่าต้องกระทำด้วยตนเอง อีกทั้งตามสภาพของการร้องทุกข์นั้น ก็เป็นเรื่องเปิดช่องให้จัดการแทนกันได้

หากผู้รับมอบอำนาจเป็นนิติบุคคล นิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลเท่านั้นที่จะมีอำนาจมอบอำนาจช่วงได้ โดยต้องพิจารณา

¹⁰ คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ 1491/2552 เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน (ด้านคดี) ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2552

ทั้งหนังสือมอบอำนาจและหนังสือมอบอำนาจช่วงประกอบกันด้วยว่าได้ให้ มีการมอบอำนาจช่วงได้หรือไม่ประกอบด้วย หากเป็นกรณีที่ผู้มอบอำนาจ ให้ร้องทุกข์ตายก่อนการร้องทุกข์ หรือฟ้องคดี ผู้รับมอบอำนาจจะร้องทุกข์หรือ ฟ้องคดีแทนต่อไปอีกไม่ได้ เพราะตามมาตรา 826 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ระบุว่า สัญญาตัวแทนย่อมระงับสิ้นไป เพราะตัวการตาย การฟ้อง คดีอาญาหรือการยื่นฟ้อง คำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ ตาม มาตรา 30 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ระบุว่า ไม่เป็นเรื่อง ที่จะต้องกระทำเองโดยเฉพาะตัว สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำแทนได้

ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ย่อมมอบอำนาจให้ ฟ้องคดีอาญาแทนได้ การร้องทุกข์นั้น ย่อมมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกันได้¹¹

¹¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 755/2502

ตามธรรมชาบุคคลย่อมตั้งตัวแทนทำแทนตนได้เสมอ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษหาว่าให้ต้อง กระทำด้วยตนเอง หรือตามสภาพไม่เปิดช่อง ให้มอบหมายจัดการแทนกันได้

เรื่องร้องทุกข์ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 3 และ 5 นั้น มีใช้หมายความว่า ห้ามขาดไม่ให้มีการมอบอำนาจกัน เป็นแต่บัญญัติให้บุคคลดังกล่าวในมาตรา 5 มีอำนาจกระทำการที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 3 โดยไม่ต้องมีการมอบอำนาจซึ่งกันและกัน ส่วนกิจการในมาตรา 3 กิจการใดจะมอบอำนาจกันได้หรือไม่ ต้องเป็นไปตามหลักธรรมดา สุดแต่ว่า กรณีใดมีกฎหมายห้าม หรือเป็นกรณีตามสภาพต้องกระทำหรือไม่ เรื่อง ร้องทุกข์ไม่มีกฎหมายบังคับว่าต้องกระทำด้วยตนเอง และตามสภาพของการร้องทุกข์ก็เป็นเรื่องเปิดช่องให้จัดการ แทนกันได้ การร้องทุกข์จึงมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกันได้

หนังสือถึงพนักงานสอบสวน ซึ่งมีข้อความว่า “เนื่องด้วยธนาคารมีเรื่องบางอย่างที่ต้องแจ้งความต่อเจ้าพนักงาน ตำรวจแต่เนื่องจากข้าพเจ้า (กรรมการผู้จัดการนิติบุคคล) มีกิจจำเป็นไม่สามารถมาแจ้งความด้วยตนเองได้ โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้าขอมอบอำนาจให้นายสุรินทร์เจ้าหน้าที่ของธนาคารเป็นผู้แจ้งความแทนข้าพเจ้า และข้าพเจ้า ขอรับรองผิดชอบในการที่นายสุรินทร์ปฏิบัติแทนข้าพเจ้า” และลงชื่อกรรมการผู้จัดการนิติบุคคลนั้น ถือว่าไม่ใช่ คำร้องทุกข์โดยตนเองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 123 จะว่าเป็นการมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ ก็ไม่ถนัด เพราะการแจ้งความนั้น อาจเป็นการร้องทุกข์ก็ได้ ไม่ใช่ก็ได้ และก็ไม่มีความเห็นว่าเป็นการแจ้งความเรื่อง อะไร อันจะพอวินิจฉัยได้ว่าเป็นการมอบให้มาร้องทุกข์ถือไม่ได้ว่าเป็นเอกสารมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ (ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 11/2502)

เมื่อผู้เสียหายมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอาญาแล้ว ผู้ที่รับมอบอำนาจก็ย่อมลงชื่อในฟ้องแทนโจทก์ได้ ไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (7)

การร้องทุกข์นั้นแม้ว่าจะลงประจำวันเล่มหลักฐานก็ถือว่าเป็นคำร้องทุกข์ที่ชอบด้วยกฎหมาย¹²

ในกรณีที่มีการทำหนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์นั้น แม้หนังสือมอบอำนาจจะระบุชื่อผู้กระทำความผิดไม่ถูกต้อง ก็ไม่ทำให้การดำเนินคดีไม่ชอบ การร้องทุกข์อาจจะร้องทุกข์ได้โดยทำเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ การมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกฎหมายไม่ได้กำหนดแบบว่าให้ทำเป็นหนังสือแต่อย่างใด แม้ผู้เสียหายมอบอำนาจให้ไปร้องทุกข์เป็นหนังสือ โดยในหนังสือไม่มีข้อความว่าผู้รับมอบมีอำนาจร้องทุกข์ ก็ยังสามารถร้องทุกข์โดยอาศัยหนังสือนั้นได้และเป็นการร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมาย

ข้อควรระมัดระวังในการมอบอำนาจร้องทุกข์ในคดีอาญา

การมอบอำนาจต้องเป็นการมอบอำนาจในคดีอาญา ซึ่งคำร้องทุกข์การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นต้องเป็นการกล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

¹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8726/2556

โจทก์ร่วมแจ้งความต่อร้อยตำรวจเอก ว. ครั้งแรกหลังเกิดเหตุเพียง 3 วัน แม้พนักงานสอบสวนจะบันทึกการแจ้งไว้ในแบบบันทึกประจำวันแจ้งไว้เป็นหลักฐาน แต่ข้อความที่บันทึกการแจ้งแสดงเจตนาว่า โจทก์ร่วมต้องการให้เอาตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษ จึงเป็นคำร้องทุกข์ตามกฎหมาย คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ ร้อยตำรวจเอก ว. เป็นพนักงานสอบสวนซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อโจทก์ร่วมร้องทุกข์และจำเลยได้เข้ามาขอตัวอันเป็นการถูกจับภายในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนแล้วตาม ป.วิ.อ. มาตรา 18 วรรคสอง จึงเป็นการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมาย

พยานหลักฐานที่ใช้ในการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ในความผิดแต่ละฐาน

พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นให้แน่ชัดก่อนที่จะรับแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ โดยจะต้องตรวจดูเอกสารต่างๆ ประกอบดังนี้

กรณีเป็นบุคคลธรรมดา เมื่อมีประชาชนมาแจ้งความไม่ว่าจะด้วยเรื่องใดๆ ก็ตาม พนักงานสอบสวนจะต้องขอตรวจดูบัตรหรือเอกสารประจำตัว เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ใบแทนบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวหรือเอกสารที่ออกให้โดยทางราชการ ใบสำคัญประจำตัวบุคคลต่างด้าว หรือหนังสือเดินทาง (Passport) สำหรับชาวต่างประเทศ ที่เดินทางเข้ามาในประเทศ และตรวจสอบดูว่าเป็นบัตรหรือเอกสารประจำตัวของผู้มาแจ้งความเองหรือไม่ เป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้โดยถูกต้องหรือไม่ หมุดอายุเมื่อใด เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้ที่มาแจ้งความนั้นเป็นคนไทย ชาวต่างประเทศหรือเป็นบุคคลต่างด้าว และจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานในสำนวนการสอบสวนหรือบันทึกประจำวัน

กรณีเป็นการแจ้งความหรือร้องทุกข์ โดยเป็นตัวแทนของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย ให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่สำคัญ เช่น ใบสำคัญแสดงการเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ หรือใบสำคัญแสดงการเป็นผู้อนุบาลของผู้ไร้ความสามารถ หนังสือหรือเอกสารแสดงการได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดก เป็นต้น ส่วนในกรณีที่ผู้เสียหายตามกฎหมายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ ซึ่งเป็นกรณีมาร้องทุกข์ดำเนินคดีแทน พนักงานสอบสวนจะต้องตรวจดูหนังสือแสดงการอนุญาตหรือยินยอมของสามีหรือภรรยา เอกสารหลักฐานที่แสดงการเป็นบุพการี ผู้สืบสันดานหรือสามีภรรยาของผู้เสียหาย เช่น ทะเบียนบ้าน สูติบัตร หรือใบทะเบียนสมรส เป็นต้น

กรณีเป็นการมอบอำนาจมาแจ้งความโดยผู้เสียหาย ให้ตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจจะต้องลงรายละเอียดการมอบอำนาจให้ครบถ้วน และในหนังสือมอบอำนาจต้องระบุว่า มอบอำนาจให้มาดำเนินการเรื่องใดอย่างชัดเจน ตลอดจนการติดอากรแสตมป์ที่ถูกต้องตามกฎหมายประมวลรัษฎากร ในหนังสือมอบอำนาจ โดยหากเป็นการแจ้งความให้ดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะให้ติดอากรแสตมป์ 10 บาท ถ้าเป็นกรณีหลายเรื่องหรือเป็นการมอบอำนาจบุคคลคนเดียวหรือหลายคนร่วมกระทำการมากกว่าครั้งเดียว ให้ติดอากรแสตมป์ 30 บาท และต้องมีการขีดฆ่าตัวอากรแสตมป์ให้เรียบร้อย แต่การมอบอำนาจโดยส่วนราชการได้รับยกเว้น ไม่ต้องติดอากรแสตมป์ ตามมาตรา 121 แห่งประมวลรัษฎากร¹³

กรณีที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนของนิติบุคคลนั้นๆ ว่าผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคล มีจำนวนกี่คน ลงลายมือชื่อร่วมกันจึงจะมีผลผูกพันและจะต้องมีการประทับตราสำคัญของนิติบุคคลด้วยหรือไม่ มีเงื่อนไขอย่างไร หากกรณีเป็นการมอบอำนาจของนิติบุคคลจะต้องทำเป็นหนังสือมอบอำนาจจากกรรมการผู้มีอำนาจของนิติบุคคลและเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลดังกล่าวอย่างถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมติดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย การร้องทุกข์กล่าวโทษต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน เอกสารสำคัญที่ควรนำไปเป็นพยานหลักฐานแสดงต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน มีดังนี้

1. บัตรประจำตัวประชาชน หรือใบแทน พร้อมสำเนา
2. บัตรประจำตัวข้าราชการ พร้อมสำเนา
3. ใบสำคัญคนต่างด้าว พร้อมสำเนา
4. หนังสือเดินทาง พร้อมสำเนา

¹³ มาตรา 121 ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำการของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาล องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สภาเกษตรกรไทย วิศวกรรม และองค์การศาสนาใด ๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย แต่ข้อยกเว้นนี้มีให้ใช้แก่องค์การของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพาณิชย์ หรือการพาณิชย์ซึ่งองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ

5. ถ้าท่านเป็นตัวแทนของผู้อื่นไปแจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ควรนำหลักฐาน ดังต่อไปนี้ไปแสดงด้วย

5.1 เอกสารแสดงเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์

5.2 เอกสารแสดงเป็นผู้อนุบาลของผู้ไร้ความสามารถตามที่ศาลสั่ง

5.3 หากผู้เสียหายถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บ จนไม่สามารถจัดการเองได้ ให้นำหลักฐานแสดงว่าท่านเป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภรรยา เช่น สูติบัตร ใบทะเบียนสมรส ทะเบียนบ้าน ไปแสดงด้วย

5.4 เอกสารแสดงว่าสามีมีภรรยาอนุญาตให้เราเป็นผู้ร้องทุกข์แทนหรือเป็นตัวแทนได้

5.5 หากเป็นผู้แทนนิติบุคคล เช่น หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข บริษัท ห้างหุ้นส่วน ให้นำหลักฐานเหล่านี้ไปด้วย

- หนังสือมอบอำนาจจากหัวหน้าส่วนราชการ เช่น หนังสือมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข หรือหนังสือมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมคำสั่งแต่งตั้ง และคำสั่งเกี่ยวกับการมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจ

- หนังสือมอบอำนาจของนิติบุคคลติดอากรแสตมป์ด้วย 5 บาท (หากเป็นส่วนราชการได้รับยกเว้นไม่ต้องติดอากรแสตมป์)

- หนังสือรับรองนิติบุคคลของกระทรวงพาณิชย์

การแจ้งความในความผิดต่างๆ ท่านควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนด้วย เช่น

• **กรณีแจ้งรพหาย** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง

- รายการจดทะเบียนรถหรือพาหนะอื่น ๆ ที่หาย

- สัญญาซื้อขาย ใบเสร็จรับเงิน

- ถ้าเป็นตัวแทนบริษัทห้างร้านไปแจ้งความ นำหนังสือมอบอำนาจจากเจ้าของ ผู้จัดการบริษัทห้างร้าน และหนังสือรับรองบริษัทห้างร้านจากกระทรวงพาณิชย์ไปด้วย

- หนังสือคู่มือประจำรถที่ทางบริษัทห้างร้านจำหน่ายให้เป็นคู่มือ
- จดยี่ห้อ สี หมายเลขเครื่อง (หมายเลขแชสซี) ไปด้วย
- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับรถที่หาย
- **กรณีแจ้งทรัพย์สินหาย** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง
 - หลักฐานแสดงการซื้อขาย หรือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น
 - รูปพรรณทรัพย์สิน
 - ตำหนิหรือลักษณะพิเศษต่าง ๆ ของทรัพย์สิน และเอกสารต่าง ๆ

เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น

- **กรณีแจ้งความถูกข่มขืนกระทำชำเรา** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง

- เสื้อผ้าของผู้ถูกข่มขืนขณะถูกข่มขืน ซึ่งทางตำรวจอาจพบคราบน้ำอสุจิ หรือรอยเปื้อน รอยฉีกขาด อันเกิดจากการข่มขืน

- สิ่งของต่าง ๆ ของคนร้ายที่ตกอยู่ในที่เกิดเหตุ
- ใบทะเบียนบ้านของผู้เสียหาย
- ที่อยู่ของคนร้าย รูปถ่ายคนร้าย

- **กรณีแจ้งถูกทำร้ายและถูกฆ่าตาย** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดงและควรปฏิบัติดังนี้

- อาวุธที่คนร้ายใช้กระทำความผิด เช่น ปืน ไม้ มีด หรืออาวุธอย่างอื่นที่เก็บได้ในสถานที่เกิดเหตุ

- พยานหลักฐานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของคนร้าย ของพยานของผู้เสียหายในขณะเกิดเหตุ

- ให้มีการดูแลผ้าสถานที่เกิดเหตุและสิ่งของต่างๆ ที่เป็นพยานหลักฐานไว้ อย่าให้ใครมาเคลื่อนย้ายหรือแตะต้อง จนกว่าตำรวจจะไปถึงที่เกิดเหตุ

- บอกรายละเอียดแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนให้มากที่สุด

- **กรณีแจ้งถูกปลอมแปลงเอกสารหรือดวงตรา** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง

- เอกสารตัวจริง เช่น บัตรประชาชน บัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ ใบรับรองแพทย์ ดวงตราที่จดทะเบียน โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส 3, น.ส 3ก) ใบแจ้งการครอบครองที่ดิน (สค.1) หนังสือสัญญาเช่าค หนังสือสัญญาต่างๆ เป็นต้น

- เอกสารที่ปลอมแปลง

- วัตถุพยานอื่นที่ใช้ปลอม เช่น บล็อก ทรายยาง เป็นต้น

• **กรณีแจ้งความหมิ่นประมาท** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง

- เอกสารแสดงข้อความหมิ่นประมาท ไม่ว่าจะเป็นกระดาษคัลปวีดีโอ หรือสิ่งบันทึกเสียง สื่ออินเทอร์เน็ต

- เอกสารหน้าเว็บเพจต่างๆ ข้อความหรือภาพถ่ายต่างๆ ในเว็บไซต์ เพชบุ๊ก โปรแกรมแชทไลน์ กระทู้กระดานข่าว อีเมล

- หมายเลขไอพี ของผู้โพสต์กระทู้ (IP Address)

• **กรณีแจ้งทำให้เสียหาย** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง

- เอกสารแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น

- เอกสารแสดงความเป็นผู้มีสิทธิครอบครองทรัพย์สิน

- ตัวทรัพย์สินที่เสียหาย

- หากเป็นของใหญ่โต ไม่อาจนำไปด้วยได้ เก็บรักษาเอาไว้ให้ดี หรือถ่ายภาพมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อประโยชน์แห่งคดี

• **กรณีแจ้งความรถชนกัน** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง

- ใบขับขี่ยานพาหนะประเภทต่างๆ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถบรรทุก เป็นต้น

- แผนที่เกิดเหตุ

- ภาพถ่ายประกอบ เช่น รถที่เกิดอุบัติเหตุ สถานที่เกิดเหตุ

- วัตถุอื่นใดที่ต้องสงสัยในที่เกิดเหตุ

• **กรณีแจ้งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงิน** ควรนำหลักฐานต่าง ๆ ต่อไปนี้

ไปแสดง

- เช็ค

- หนังสือที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน
 - กรณีแจ้งถูกฉ้อโกงทรัพย์สิน ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง
 - เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถูกฉ้อโกง
 - เอกสารแสดงความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
 - เอกสารแสดงว่ามีสิทธิครอบครองทรัพย์สิน
 - **กรณีแจ้งถูกยักยอกทรัพย์สิน** ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง
 - เอกสารที่แสดงว่าได้รับมอบทรัพย์สินให้ไปจัดการ
 - เอกสารแสดงความเป็นเจ้าของ
 - ถ้าเป็นผู้จัดการทรัพย์สินตามคำสั่งศาลหรือตามพินัยกรรม
ให้นำหลักฐานที่ศาลสั่ง หรือสำเนาพินัยกรรมไปด้วย
 - กรณีแจ้งถูกยักยอกทรัพย์สินเกี่ยวกับเช่าซื้อ ควรนำหลักฐาน
ต่อไปนี้ไปแสดง
 - หนังสือสัญญาเช่าซื้อหรือสำเนา
 - เอกสารติดต่อซื้อขาย เช่น ผาก ยืม
 - เอกสารสำคัญที่บริษัทห้างร้านออกให้ ควรระบุรายละเอียด
ของทรัพย์สินที่ถูกยักยอก เช่น ยี่ห้อ ชนิด ขนาด เลขประจำทรัพย์สิน สี และอื่น ๆ
- การขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนจับผู้กระทำผิดเมื่อพบ
ผู้กระทำผิดในท้องที่อื่น ควรนำหลักฐานต่อไปนี้ไปแสดง
- สำเนาหมายจับ
 - เอกสารของตำรวจที่รับรองที่ได้ออกหมายจับแล้ว
- นอกจากจะได้มอบพยานเอกสารต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ
พนักงานสอบสวนแล้ว หากมีวัตถุพยานอื่นๆ เกี่ยวกับการกระทำผิด ไม่ว่าจะ
เป็นฝ่ายคนร้ายหรือฝ่ายของผู้เสียหาย ต้องเก็บรักษาไว้ให้ดี อย่าเคลื่อนย้าย
เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนตรวจสอบเสียก่อน และหากมี
พยานบุคคลที่รู้เห็นหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์กระบุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ
พนักงานสอบสวนทราบอย่างละเอียด หรือถ้าสามารถนำบุคคลที่เป็นพยาน

มาสถานีตำรวจ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนสอบปากคำไว้เป็นพยานหลักฐานในเบื้องต้นได้

การถอนคำร้องทุกข์ คำกล่าวโทษ

การถอนคำร้องทุกข์

การถอนคำร้องทุกข์อาจถอนต่อพนักงานสอบสวน อัยการหรือศาลก็ได้ แม้คดีจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลไม่ว่าในศาลชั้นใด ก็ถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้ กรณีที่พนักงานอัยการได้รับคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายแล้ว เป็นการถอนคำร้องทุกข์โดยชอบแล้ว ศาลไม่ต้องสอบถามผู้เสียหายอีก แต่กรณีที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล หากมีคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ ศาลต้องพิจารณาคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์เสียก่อนที่จะดำเนินคดีต่อไป มิฉะนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ กรณีคดีอยู่ในระหว่างระยะเวลาฎีกา ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ได้และเป็นอำนาจของศาลชั้นต้นในการพิจารณาสั่ง แต่เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจสั่งได้

การถอนคำร้องทุกข์อันจะมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ต้องมีลักษณะเป็นการเด็ดขาดเพื่อจะไม่เอาผิดกับผู้กระทำความผิดอีกต่อไป ถ้าเป็นกรณีถอนคำร้องทุกข์เนื่องจากผู้เสียหายประสงค์จะนำคดีไปฟ้องต่อศาลเองแล้ว ไม่ใช่การถอนคำร้องทุกข์เพื่อไม่เอาผิดกับผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด จึงไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป เช่น การที่ผู้เสียหายบอกกับตำรวจว่าไม่ติดใจเอาเรื่อง ไม่เป็นการถอนคำร้องทุกข์ แต่ถ้าผู้เสียหายยื่นคำร้องหรือเบิกความว่าไม่ติดใจเอาความกับจำเลย เป็นการถอนคำร้องทุกข์แล้ว

กำหนดเวลาขอถอนคำร้องทุกข์

การถอนคำร้องทุกข์กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง แต่กฎหมายบัญญัติกรณีการขอถอนฟ้องและการยอมความในคดีความผิดต่อส่วนตัวว่าสามารถกระทำได้ก่อนคดีถึงที่สุด (ตามมาตรา 35 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) ดังนั้น ในคดีอาญาที่ผู้เสียหายได้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในกรณีที่เป็นการผิดต่อส่วนตัวนั้น ผู้เสียหายสามารถถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เช่น กรณีขอถอนคำร้องทุกข์ในระหว่างระยะเวลายื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับปฏิภาณ ถือว่าเป็นการถอนคำร้องทุกข์ก่อนคดีถึงที่สุด แต่ในกรณีที่เป็นการผิดอาญาแผ่นดิน แม้ว่าผู้เสียหายจะได้ถอนคำร้องทุกข์ การถอนดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน (ตามมาตรา 126 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)¹⁴

กรณีการกระทำผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งมีทั้งความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ และความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดต่อส่วนตัว เมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเฉพาะความผิดอันยอมความได้เท่านั้น พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินคดีในความผิดอาญาแผ่นดินได้ต่อไป หรือกรณีความผิดอาญามีหลายกระทง ผู้ร้องทุกข์อาจถอนคำร้องทุกข์เฉพาะบางกระทง ความผิดและยังคงไว้บางกระทงก็ได้

กรณีความผิดที่มีผู้เสียหายหลายคน การที่ผู้เสียหายบางคนถอนคำร้องทุกข์ ถือว่าสิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องคดีระงับไปเฉพาะผู้เสียหายที่ถอนคำร้องทุกข์ แต่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับผู้เสียหายที่ไม่ได้ถอนคำร้องทุกข์ยังไม่ระงับ ซึ่งสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เสียหายแต่ละคน

กรณีมีผู้กระทำความผิดหลายคน ผู้ร้องทุกข์ก็อาจถอนคำร้องทุกข์เฉพาะผู้กระทำความผิดบางคนก็ได้ ถือว่าสิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องคดีระงับไป

¹⁴ มาตรา 126 ผู้ร้องทุกข์จะแก้คำร้องทุกข์ระงับใด หรือจะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ ในคดีซึ่งมิใช่ความผิดต่อส่วนตัว การถอนคำร้องทุกข์เช่นนั้นย่อมไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะสอบสวน หรือพนักงานอัยการที่จะฟ้องคดีนั้น

เฉพาะผู้กระทำความผิดที่ผู้ร้องทุกข์ถอนคำร้องทุกข์ แต่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับผู้กระทำความผิดคนอื่นที่ไม่ได้ถอนคำร้องทุกข์ยังไม่ระงับ

ผลของการถอนคำร้องทุกข์

สิทธิในการถอนคำร้องทุกข์ในคดีความผิดอาญาแผ่นดิน แม้ว่าผู้เสียหายจะได้ถอนคำร้องทุกข์แล้ว การถอนดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน และไม่เป็นการตัดสิทธิที่พนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีต่อศาล

สิทธิในการถอนคำร้องทุกข์ในคดีความผิดต่อส่วนตัวเป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีผลทางกฎหมาย ดังนี้

1. ในกรณีผู้ร้องทุกข์ตาย สิทธิในการร้องทุกข์ดังกล่าวย่อมตกทอดแก่ทายาท ทายาทหรือผู้จัดการมรดกจึงถอนคำร้องทุกข์แทนผู้ร้องทุกข์ที่ตายไปแล้วได้

2. เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์แล้ว มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามมาตรา 39 (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา¹⁵ และมีผลทำให้คำขอในคดีส่วนแพ่งตกไปด้วย พนักงานอัยการไม่มีสิทธิขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายตามกฎหมายได้อีกต่อไป

¹⁵ มาตรา 39 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป ดังต่อไปนี้

- (1) โดยความตายของผู้กระทำความผิด
- (2) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- (3) เมื่อคดีเลิกกันตามมาตรา 37
- (4) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง
- (5) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น
- (6) เมื่อคดีขาดอายุความ
- (7) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

3. เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลไม่ว่าในศาลชั้นใด ศาลชอบที่จะจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ศาลจะพิจารณาพิพากษายกฟ้องไม่ได้ ถ้าวอนคำร้องทุกข์ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ผลทำให้คำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณี ระบุไปในตัว ไม่มีผลบังคับอีกต่อไป แต่กรณีผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ก่อนฟ้องคดี สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระบุไปก่อนฟ้อง ผู้เสียหายไม่มีอำนาจฟ้องศาลต้องพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุไม่มีอำนาจฟ้อง

ผู้มีอำนาจถอนคำร้องทุกข์

ผู้ที่จะถอนคำร้องทุกข์ได้ คือ ผู้ที่มีอำนาจร้องทุกข์ตามที่กล่าวมาแล้ว ในหัวข้อผู้มีอำนาจร้องทุกข์ แต่จะขอยกตัวอย่างบางกรณี สำหรับการถอนคำร้องทุกข์ในความผิดที่ผู้เยาว์เป็นผู้เสียหาย ผู้แทนโดยชอบธรรมมีอำนาจถอนคำร้องทุกข์แทนผู้เยาว์ได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมจะถอนคำร้องทุกข์ให้ขัดต่อความประสงค์ของผู้เยาว์ไม่ได้ ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุมากพอที่จะเข้าเรื่องราวต่างๆ และสามารถปกป้องสิทธิในทางคดีของตนเองได้ตามสมควรแล้ว มิฉะนั้นการถอนคำร้องทุกข์ที่ฝ่าฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์ไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ แต่ถ้าขณะผู้เยาว์ถอนคำร้องทุกข์ ผู้เยาว์เกิดบรรลุนิติภาวะแล้ว การถอนคำร้องทุกข์ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

การถอนคำกล่าวโทษ

การถอนคำกล่าวโทษ วิธีการและผลเช่นเดียวกับการถอนคำร้องทุกข์ เมื่อถอนคำกล่าวโทษ พนักงานสอบสวนยังมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดต่อไปได้ การถอนคำกล่าวโทษไม่เป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเช่นกัน

บทที่ 2

กรณีศึกษา

ความผิดฐานหมิ่นประมาท

นาย ก. ได้เข้าไปเยี่ยมนาง ข. ภรรยาที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งที่ตับ ในโรงพยาบาล ค. เมื่อไปถึงในห้องพักรักษาผู้ป่วยที่เป็นห้องพักรวมหญิง นาย ก. เห็นนาง ข. กำลังร้องปวดท้อง นาย ก. จึงไปตามแพทย์หญิง ง. แพทย์เวร แต่แพทย์หญิง ง. แจ้งว่าเดี๋ยวจะไปดู และใช้โทรศัพท์มาคุยไลน์ ไม่ยอมมาดูนาง ข. และไม่สนใจนาง ข. จนนาย ก. โกรธ และหยิบโทรศัพท์ของตนมาถ่ายวิดีโอแพทย์หญิง ง. ที่กำลังเล่นไลน์ และนำวิดีโอไปแชร์ในเฟซบุ๊ก และอธิบายว่า “แพทย์ของโรงพยาบาล ค. ไม่ยอมรักษาคณใช้ คนไข้จะตายอยู่แล้ว แพทย์ยังเล่นไลน์ได้อย่างสบายใจ นี่คือโรงฆ่าสัตว์ชัดๆ” ทำให้มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็น และตำหนิด้วยคำหยาบคายมากมาย เช่น โรงพยาบาล ค. เป็นโรงฆ่าสัตว์ โรงพยาบาล ค. ทำให้คนไข้ตายบ่อย แต่ความจริงแล้วการที่แพทย์หญิง ง. ใช้โทรศัพท์คุยไลน์กับอาจารย์เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับการรักษานาง ข. เท่านั้น ไม่ได้คุยเล่นโดยไม่สนใจคนไข้ กรณีดังกล่าวเป็นการใส่ความโรงพยาบาล ค. ต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้โรงพยาบาล ค. เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง นาย ก. จึงทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม ป.อ. มาตรา 326

ญาติผู้ป่วยรายหนึ่ง มายื่นชี้หน้าตำหนิเจ้าหน้าที่พยาบาล โดยใช้คำสรรพนามว่า “อี” กล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่พยาบาลคนดังกล่าวบริการผู้ป่วยไม่ดี โยนออกซิเจนแมสใส่หน้าผู้ป่วย แล้วบอกให้ใส่เอง ทั้งๆ ที่ไม่เป็นความจริง โดยทางเจ้าหน้าที่พยาบาลมีพยานบุคคลและสามารถยืนยันได้ แต่ญาติผู้ป่วยดังกล่าวไม่ฟัง เขียนใบร้องเรียนถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่พยาบาลดังกล่าวสามารถแจ้งข้อหาหมิ่นประมาทตาม ป.อ. มาตรา 326

การที่นายซีฟโฆเมฆาข้อความในหนังสือพิมพ์ซึ่งนายซีฟเป็นบรรณาธิการ มีใจความว่าเทศบาลเมือง ร. จะขายที่ดิน (ซึ่งเป็นที่ตั้งโรงพยาบาล ร.) ให้แก่โรงพยาบาล ร. ถ้าทางโรงพยาบาลไม่ซื้อและไม่คืนที่ดินและอาคารให้เทศบาลเทศบาลดังกล่าวจะฟ้องขับไล่โรงพยาบาล และยึดที่ดินพร้อมด้วยอาคารมาดำเนินการเอง ซึ่งข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมสภาเทศบาลนั้นตรงกับข้อความที่นายซีฟโฆเมฆา นายซีฟมิได้โฆษณาข้อความอันเป็นเท็จ การกระทำของจำเลยเป็นการโฆษณาข้อความเรื่องการดำเนินการอันเปิดเผยในการประชุมโดยสุจริต และด้วยความเป็นธรรม เข้าข่ายกเว้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 จำเลยไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ประกอบมาตรา 328 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2976/2522)

นายศรกล่าวถึงการกระทำของแพทย์ในโรงพยาบาลว่าล่วงเกินภรรยาของตน แต่ไม่ได้เจาะจงถึงแพทย์คนใดในโรงพยาบาลและไม่ได้หมายถึงแพทย์ทุกคนในโรงพยาบาล แพทย์คนใดคนหนึ่งจะถือว่าตนเสียหายและร้องทุกข์ไม่ได้ การกระทำของนายศรไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1325/2498)

กล่าวถ้อยค่านายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ด้วยความน้อยใจ และมีอารมณ์โกรธ เนื่องจากถูกนายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล พุดเป็นทำนองไล่ อันเป็นการไม่สมควร เพราะเป็นการขาดการระมัดระวังแต่ก็ยังไม่ถึงกับเป็นการดูหมิ่นหรือหมิ่นประมาท (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 106/2506)

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

การเข้าไปทำร้ายบุคคลอื่นหรือทะเลาะวิวาทกันในโรงพยาบาลซึ่งมีทรัพย์สินของโรงพยาบาลที่ต้องใช้ในการให้บริการประชาชน ย่อมที่จะเล็งเห็นได้ว่าอาจมีทรัพย์สินของโรงพยาบาลได้รับความเสียหาย เช่น รถเข็นผู้ป่วย เตียงผู้ป่วย เครื่องช่วยหายใจ เครื่องปั๊มหัวใจ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ได้รับความเสียหายจากการเข้าไปทะเลาะวิวาทนั้น อันเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ตาม ป.อ. มาตรา 360

นายสองเข้ารับรักษาอาการบาดเจ็บในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ได้ตะโกนถามว่า “คนเจ็บนะ ไม่มีคนเซ็นเลย นี้วผมขาด มีใครทำแผลให้ผมไหมครับ” และเกิดอาการไม่พอใจเจ้าหน้าที่พยาบาล แล้วได้เดินไปชกกระจกประตูห้องฉุกเฉินแตกเสียหาย จากนั้นได้ขึ้นรถยนต์ออกไปแล้วหลบหนีออกไปจากโรงพยาบาล จึงมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน ตาม ป.อ. มาตรา 358

นาย ก. ได้เข้าไปในโรงพยาบาล ข. เพื่อเยี่ยมญาติของตน แต่ปรากฏว่าญาติของตนได้เสียชีวิตลงโดยไม่ทราบสาเหตุทางโรงพยาบาล ข. และแพทย์ที่รักษาไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงใดๆ แก่ทางญาติของผู้ตาย ทำให้ทางญาติของผู้ตายไม่พอใจ และนาย ก. ได้ไปขอดัดถ่ายสำเนาเวชระเบียนของผู้ตายเพื่อจะนำไปให้แพทย์ที่โรงพยาบาลอื่นตรวจสอบ แต่ทางโรงพยาบาล ข. ไม่อนุญาตเนื่องจากนาย ก. ไม่ได้เป็นทายาทของผู้ตายที่จะสามารถคัดถ่ายสำเนาเวชระเบียนได้ ดังนั้น นาย ก. และญาติฯ จึงออกอุบายเพื่อจะไปขโมยเวชระเบียนในห้องเก็บเวชระเบียน และได้วางแผนกันเข้าไปในห้องเก็บเวชระเบียน เมื่อพยาบาลเปลี่ยนเวรกัน จึงแอบเข้าไปในห้องเก็บเวชระเบียนของผู้ตายออกมา กรณีดังกล่าว เวชระเบียนของผู้ตายเป็นทรัพย์สินของโรงพยาบาล ข. แม้ข้อมูลจะเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตายก็ตาม และห้องเก็บเวชระเบียนเป็นห้องหวงห้ามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไป ดังนั้น นาย ก. จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ ตาม ป.อ. มาตรา 335 (8)

นาย เอ ไปโรงพยาบาล บี เพื่อเยี่ยมญาติที่ป่วยรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล เมื่อเยี่ยมญาติเสร็จแล้วประมาณ 19.00 นาฬิกา นาย เอ กำลังจะเดินทาง กลับออกจากโรงพยาบาล หันไปเห็นตู้รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยซึ่งตั้งอยู่ หน้าห้องพักผู้ป่วย ซึ่งในตู้รับบริจาคมียอดเงินจำนวนมาก จึงทำให้ นาย เอ ออกรางวัลได้เงินในตู้รับบริจาคจึงรีบหยิบตู้รับบริจาคแล้ววิ่งออกจากโรงพยาบาล ไปโดยเร็วกรณีดังกล่าว นาย เอ มีความผิดฐานลักทรัพย์ ตาม ป.อ. มาตรา 335 (1)

นายขาว ป่วยเป็นโรคผมร่วงจึงต้องการวิกผมแต่ไม่มีเงินซื้อ จึงเข้าไปใน โรงพยาบาลแดง ทำทีว่าจะไปหาหมอแล้วไปเดินหาห้องเก็บรักษาสิ่งของ ที่มีตู้บริจาค เช่น โลหิต วิกผม ดวงตา เมื่อไปถึงห้องเก็บรักษา ที่ทาง โรงพยาบาลเก็บรักษาวิกผมไว้สำหรับผู้ป่วยโรคผมร่วง นายขาวจึงแอบเอา วิกผมแล้ววิ่งออกจากโรงพยาบาลโดยเร็ว กรณีดังกล่าว วิกผมเป็นส่วนของ ร่างกายที่หลุดออกมาและมีตู้บริจาคให้แก่โรงพยาบาลแดง โรงพยาบาลแดง จึงเป็นเจ้าของทรัพย์นั้น นายขาว มีความผิดฐานลักทรัพย์ ตาม ป.อ. มาตรา 334

นางสาวไก่อ มีหน้าที่รับเงินและออกใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาล เมื่อคนไข้ออกไปพบแพทย์ผู้ตรวจ แพทย์จะออกใบสั่งตรวจและใบสั่งยา ให้คนไข้เข้าไปยื่นที่แผนกการเงินเพื่อชำระเงินค่าตรวจรักษาและค่ายา เงินที่คนไข้จ่ายให้โรงพยาบาลย่อมตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโรงพยาบาล การที่นางสาวไก่อซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินของโรงพยาบาลเอาเงินนั้นไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการกระทำความผิดในทางอาญาต่อโรงพยาบาล โรงพยาบาลย่อมเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) การที่นางสาวไก่อซึ่งมีหน้าที่รับเงินค่ารักษาพยาบาลจากคนไข้แทนโรงพยาบาลแล้วส่งต่อให้เจ้าหน้าที่เก็บรักษาเงินของโรงพยาบาลในแต่ละวัน เป็นเพียงการยึดถือเงินของโรงพยาบาลไว้ชั่วคราวระยะเวลาทำการเท่านั้น โรงพยาบาลหาได้มอบเงินให้อยู่ในความครอบครองของนางสาวไก่อเมื่อนางสาวไก่อเอาเงินไปเป็นของตนโดยไม่มีสิทธิอันเป็นการทุจริต นางสาวไก่อจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์นายจ้าง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335(11) และการที่นางสาวไก่อลักทรัพย์ของผู้เสียหายในวันเวลาที่ต่างกัน นางสาวไก่อย่อมกระทำให้ในแต่ละครั้งโดยอาศัยเจตนาในการกระทำความผิดคนละเจตนา แยกต่างหากจากกันตามโอกาสที่มีให้กระทำ การกระทำของนางสาวไก่อจึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12793/2553)

การเขียนใบเบิกพัสดุอันเป็นเท็จ แต่ยังไม่ได้เข้ายึดถือครอบครองเอาพัสดุที่เบิกไป พัสดุยังคงอยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ การเขียนใบเบิกอันเป็นเท็จเป็นการลงมือกระทำความผิดแต่กระทำให้ไม่ตลอด จึงเป็นการกระทำความผิดฐานพยายามลักทรัพย์นายจ้าง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2480/2535)

การที่นาย จ. เอายาและเครื่องเวชภัณฑ์ใส่ไว้ในถุงพลาสติก ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการไปเอาจากห้องคลังยาโดยตรงหรือในช่วงที่นาย จ. เอาไปวางบนชั้นด้านหลังเคาน์เตอร์เภสัชกร ย่อมถือได้ว่านาย จ. เคลื่อนย้ายทรัพย์จากที่ตั้งตามปกติและเข้าถือเอาทรัพย์สินนั้นแล้ว ทั้งนาย จ. ยังถือถุงพลาสติกออกไป แม้จะยังไม่พ้นจากห้องจ่ายยาเพราะมีผู้พบเห็นเสียก่อนทำให้นาย จ. เอาทรัพย์

ไปไม่ได้ ก็ถือว่าความผิดฐานลักทรัพย์สำเร็จแล้วหาใช่เป็นเพียงพยายามลักทรัพย์ไม่นอกจากนี้ นาย จ. เป็นลูกจ้างประจำและทำงานอยู่ในโรงพยาบาลที่เกิดเหตุ ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในเป็นสถานที่ทำงานของนาย จ. และเหตุเกิดในช่วงเวลาที่นาย จ. ทำงาน จึงมิใช่เป็นเรื่องที่นาย จ. เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้วจึงลักทรัพย์ในสถานที่ดังกล่าว การกระทำของนาย จ. ย่อมเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ธรรมดา มิใช่ลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9559/2552)

นาย จ. เป็นพนักงานช่วยงานพยาบาลซึ่งทำงานในโรงพยาบาลที่เกิดเหตุ ห้องน้ำที่เกิดเหตุเป็นสถานที่ที่นาย จ. ต้องเข้าไปทำงานตามหน้าที่ และเหตุคดีนี้เกิดในช่วงเวลาที่นาย จ. ทำงาน กรณีจึงมิใช่เรื่องที่นาย จ. เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้วลักทรัพย์ในสถานที่ดังกล่าว การกระทำของนาย จ. ย่อมเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 มิใช่ลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 483/2557)

สถานที่จอดรถของโรงพยาบาลเป็นเพียงสถานที่ซึ่งทางราชการจัดไว้สำหรับเป็นที่จอดรถของบรรดาผู้มาติดต่อราชการตลอดจนเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลเท่านั้น มิใช่สถานที่ซึ่งใช้สำหรับปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลโดยตรง การที่นาย จ. ลักรถจักรยานยนต์ของนาย ส. ไปจากบริเวณสถานที่จอดรถดังกล่าว จึงไม่ใช่การลักทรัพย์ในสถานที่ราชการอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) วรรคแรก (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5152/2548)

ความผิดฐานบุกรุก

วัยรุ่นบุกเข้าไปในโรงพยาบาลทำร้ายคู่อริ กฎหมายไม่ได้บัญญัติเรื่องการบุกรุกสถานที่ราชการไว้เป็นพิเศษ กล่าวคือ จะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อสถานที่ราชการที่บุกรุกนั้นมีลักษณะของเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์สิน หรือสำนักงานโรงพยาบาลของรัฐซึ่งเป็นสถานพยาบาล ถือได้ว่าเป็นสถานที่ราชการที่มีลักษณะของสำนักงาน แต่ขณะที่เปิดให้บริการรักษาผู้ป่วยอยู่นั้น จะมีสภาพเป็นสาธารณะสถานที่ที่ประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ แต่การที่บุคคลใดได้เข้าไปวิวาทำร้ายคู่อริซึ่งเข้ารับการรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลนั้น และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยซึ่งดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงพยาบาลได้เชิญให้ออกไป แต่กลุ่มบุคคลนั้นไม่ยอมออกไป ถือได้ว่าเป็นความผิดฐานบุกรุก และเหตุเกิดขึ้นในเวลากลางคืน มีผู้ร่วมกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไปและมีการใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย จึงต้องระวางโทษหนักขึ้นตาม ป.อ.มาตรา 364 และ มาตรา 365

โจทก์มีโจทก์ร่วมเบิกความเป็นพยานว่าจำเลยยื่นขวางประตุซึ่งมีอยู่ประตุเดียวแล้วพูดตั้ง ๆ ว่า ไม่ให้ครูเข้าประชุม ครูที่จะมาประชุมมีอยู่ 12 คน ทุกคนมาพร้อมแต่เข้าประชุมไม่ได้เพราะจำเลยยื่นขวางประตุ นางสาว ก พยานโจทก์ซึ่งเป็นน้องสาวโจทก์ร่วมเบิกความว่า ก่อนประชุมพยานทราบจากนาง ข ว่า จำเลยเดินตามห้องเรียนบอกครูว่าไม่ต้องประชุมในวันนี้ เมื่อพยานกลับจากทำหนังสือนัดประชุมครูไปให้ครูที่จะเข้าประชุมรับทราบตามที่โจทก์ร่วมใช้ให้ไปมาถึงหน้าห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เห็นจำเลยออกจากห้องชั้นประถมปีที่ 6 ซึ่งมีอยู่ประตุเดียว ได้ยินโจทก์ร่วมพูดกับจำเลยว่า “เดี๋ยวจะไปหาสารวัตร ถ้าคุณเป็นลูกผู้ชาย คุณต้องยอมรับ” ต่อจากนั้นโจทก์ร่วมก็เดินลงบันไดไปสถานีตำรวจนครบาลบางเขน นาง ค พยานโจทก์เบิกความว่า ในวันเกิดเหตุเวลา 12.00 นาฬิกา ได้รับทราบคำสั่งของโจทก์ร่วมให้ประชุมครูในวันนั้นเวลา 13.45 นาฬิกา ครั้นถึงเวลาพักมีครูประมาณ 10 กว่าคนขึ้นไปยืนอยู่ที่หน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นห้องที่จะประชุม

เมื่อพยานจะเดินเข้าห้องดังกล่าวเห็นโจทก์ร่วมยืนพูดกับจำเลยอยู่หน้าห้อง จำเลยพูดว่า “คุณครูใหญ่ได้รับอนุญาตจากพ่อผมหรือยังที่จะประชุมครูวันนี้” โจทก์ร่วมพูดว่า “ชัดขวางไม่ให้ประชุมใช่ไหม ต้องยอมรับว่าได้ชัดขวางเดียวจะไปตามตำรวจมา” จากนั้นโจทก์ร่วมเดินลงบันไดไป ในวันนั้นไม่มีการประชุมตามพฤติการณ์ต่างๆ ของจำเลย มีพยานโจทก์เบิกความมาให้เห็นว่าจำเลยได้ชัดขวางมิให้โจทก์ร่วมดำเนินการประชุมครู จำเลยกล่าวอ้างว่าจำเลยเข้าไปในโรงเรียนและเพียงแต่พูดห้ามโจทก์ร่วมไม่ให้ประชุมครูเพื่อช่วยเหลือบิดาดูแลกิจการของโรงเรียนนั้นไม่มีน้ำหนักและเหตุผลรับฟังได้ เพราะจำเลยเองก็เบิกความรับว่าโจทก์ร่วมได้พูดกับจำเลยว่า “คุณเป็นลูกผู้ชายจริงไหม ถ้าเป็นลูกผู้ชายจริงต้องยอมรับ” ซึ่งมีลักษณะเป็นคำพูดที่ต่อว่าต่อขานจำเลยที่ชัดขวางการประชุมครูของโจทก์ร่วม หากจำเลยพูดห้ามเฉยๆ มิให้โจทก์ร่วมประชุมครูก็ไม่มีเหตุที่โจทก์ร่วมจะใช้คำพูดกับจำเลย

ในลักษณะเช่นนั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยเข้าขัดขวางการประชุมครูของ
โจทก์ร่วมโดยที่จำเลยไม่มีหน้าที่อันใดในโรงเรียนและปรากฏข้อเท็จจริงจาก
ข้อนำสืบของโจทก์และจำเลยฟังได้ว่าโจทก์ร่วมยังครอบครองโรงเรียน
โดยสิทธิการเช่าจากบิดาจำเลย และโจทก์ร่วมก็ยังคงเป็นครูใหญ่โรงเรียนอยู่
จึงถือได้ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวข้างต้นเป็นการรบกวน
การครอบครองโรงเรียน อ ซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่โจทก์ร่วมครอบครอง
โดยปกติสุข จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362
(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2566/2525)

เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ราชพัสดุ กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์
ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 มาตรา 4 และมาตรา 5 จึงเป็นเพียง
ทรัพย์สินของแผ่นดิน มิใช่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (2) (3) ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้
ประโยชน์ได้ ดังนั้น เมื่อโรงพยาบาล น. ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์
กระทรวงการคลัง ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินพิพาท มีหนังสือแจ้งให้จำเลยออกจาก
ที่ดิน นาย จ. ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วไม่ยอมออกจากที่ดินพิพาท การกระทำ
ของนาย จ. จึงเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งอยู่ในความ
ดูแลของโรงพยาบาล น. โดยปกติสุข เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 365 (3) ประกอบมาตรา 362 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7742/2548)

ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย

ชายคนหนึ่งเป็นญาติผู้ป่วยหญิง ที่เข้ามารักษาภายในห้องฉุกเฉิน ด้วยอาการชักเกร็งแต่ยังมีสติอยู่และไม่ได้มีอาการวิกลจริต โดยชายคนดังกล่าว เป็นผู้ขับรถนำผู้ป่วยมารักษา โดยเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ญาติผู้ป่วยหนึ่งคน เข้าไปพร้อมกับผู้ป่วยแล้ว แต่ชายคนดังกล่าวพยายามขอให้ญาติเข้าไปเพิ่ม แต่เจ้าหน้าที่พยาบาลไม่อนุญาต เพราะภายในห้องฉุกเฉินมีผู้ป่วยจำนวนมาก รวมถึงผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกลจริต ทำให้ชายคนดังกล่าวไม่พอใจ ด่าทอเจ้าหน้าที่ พยาบาลด้วยถ้อยคำรุนแรง และทำร้ายร่างกายด้วยการตบหน้าเจ้าหน้าที่ พยาบาล และยังเข้าไปภายในห้องฉุกเฉินพยายามใช้เก้าอี้ฟาดเจ้าหน้าที่ซ้ำ แต่ญาติเข้ามาห้ามได้ทัน เจ้าหน้าที่พยาบาลดังกล่าวสามารถเข้าแจ้งความ ดำเนินคดีกับชายคนดังกล่าวฐานทำร้ายร่างกาย ตาม ป.อ. มาตรา 295

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยใช้มีดแทงนาย ก ในขณะที่ตรวจเวรยามโรงเรียนช่างไม้ ตามหน้าที่ราชการของครูใหญ่ตายโดยเจตนา ขอให้ลงโทษตามกฎหมาย ลักษณะอาญา มาตรา 249, 250 ฯลฯ จำเลยภาคเสธว่า ได้กระทำโดย บันดาลโทษ และต่อสู้ว่าผู้ตายมิได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ ทั้งไม่ได้กระทำ โดยพยายามด้วยความพยายามหาเหตุผลชั้นต้นเชื่อว่า ความจริงเป็น ดังพยานหลักฐานโจทก์ พิพากษาว่าจำเลยฆ่าเจ้าพนักงานในขณะที่ปฏิบัติตาม หน้าที่ตามมาตรา 250 (2) วางโทษประหารชีวิต จำเลยภาคเสธลดโทษให้ 1 ใน 3 คงจำคุกไว้ตลอดชีวิต ฯลฯ และศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกา เห็นว่าผู้ตายเป็นครูใหญ่โรงเรียนช่างไม้ของรัฐบาลมีหน้าที่ตรวจตราระมัดระวัง สถานที่ราชการตลอดทั้งสิ่งของทั้งหลายที่ใช้ราชการในส่วนนั้น จำเลยแทง ผู้ตายในขณะที่ผู้ตายกระทำการตรวจตราโรงงานและสิ่งของเครื่องใช้ตามหน้าที่ จึงมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 250 (2) พิพากษายืน ให้ยกฎีกาจำเลย (ผู้ตายเป็นครูใหญ่โรงเรียนช่างไม้รัฐบาล มีหน้าที่ตรวจตรา ระวังสถานที่ราชการตลอดทั้งสิ่งของทั้งหลายในส่วนนั้นจำเลยแทงผู้ตาย ในขณะที่ผู้ตายตรวจโรงงาน (ในเวลากลางวัน) ตามหน้าที่จึงผิดตาม ป.อ. มาตรา 289 (2) (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 389/2498)

ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก

แม้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก มาตรา 75 จะกำหนดให้ผู้ขับขี่รถฉุกเฉินในขณะปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิใช้สัญญาณแสงวับวาบ ใช้เสียงสัญญาณไซเรน หยุดรถหรือจอดรถในที่ห้ามจอด ขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนด ขับรถผ่านสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรใดๆ ที่ให้รถหยุด แต่ผู้ขับขี่รถฉุกเฉินก็ยังคงต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่ยู่ และต้องลดความเร็วตามสมควรในขณะผ่านสัญญาณจราจรที่ให้รถหยุด เนื่องจากแม้กฎหมายพระราชบัญญัติทางบกจะยกเว้นให้รถฉุกเฉินไม่ต้องหยุดตามสัญญาณ แต่หากเกิดอุบัติเหตุขึ้น ผู้ขับขี่รถฉุกเฉินอาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกและประมวลกฎหมายอาญาอยู่

คดีนี้ จำเลยที่ 1 และที่ 2 นำสืบว่า ระหว่างจำเลยที่ 1 ขับรถตู้คันเกิดเหตุ นำ จ. จากโรงพยาบาล ก ไปส่งโรงพยาบาล ข จำเลยที่ 1 เปิดสัญญาณไฟวับวาบไซเรน และไฟกะพริบตลอดทาง โจทก์ไม่นำสืบโต้แย้งข้อเท็จจริงดังกล่าว เพียงแต่อ้างว่าโจทก์ได้รับสัญญาณไฟจราจรสีเขียว จึงขับรถเข้าไปในสี่แยกที่เกิดเหตุ กรณีจึงเชื่อว่า ขณะที่จำเลยที่ 1 ขับรถตู้มาถึงสี่แยกที่เกิดเหตุ ได้ใช้สัญญาณไฟวับวาบ ไซเรน และเปิดไฟกะพริบ ซึ่งสัญญาณดังกล่าวอยู่ในวิสัยที่โจทก์จะรับรู้และเข้าใจได้ว่าเป็นรถฉุกเฉิน และผู้ที่ขับรถฉุกเฉินจะต้องขับรถด้วยความเร่งรีบ ทั้งโจทก์เองก็อ้างว่าเพิ่งออกจากบ้านซึ่งอยู่ห่างจากที่เกิดเหตุประมาณ 100 เมตร กำลังจะไปสนามกีฬาซึ่งอยู่ห่างออกไป 1 กิโลเมตร ก็ควรที่จะชะลอความเร็วรถลงเพื่อเปิดโอกาสให้รถที่มีเหตุจำเป็นฉุกเฉินผ่านไปก่อน การที่โจทก์ไม่ชะลอความเร็วรถลงหรือหยุดรถจนเป็นเหตุให้เฉี่ยวชนกับรถยนต์ตู้คันเกิดเหตุที่เป็นรถฉุกเฉิน ซึ่งลักษณะการชนตามภาพเป็นลักษณะที่รถยนต์ของโจทก์พุ่งเข้าชนรถตู้ แสดงให้เห็นว่าโจทก์มีส่วนขับรถด้วยความประมาทปราศจากความระมัดระวังเช่นกัน ความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเกิดจากโจทก์เป็นผู้ก่อด้วยไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าจำเลยที่ 1 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7941/2556)

ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

บัตรประจำตัวประชาชนเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการที่ออกให้โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการแสดงตนของบุคคล การที่จำเลยที่ 1 แจ้งความเท็จว่าตนชื่อ ป. และบัตรประจำตัวประชาชนของตนสูญหายไป เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานหลงเชื่อจัดข้อความอันเป็นเท็จดังกล่าวลงในเอกสารราชการและจำเลยที่ 2 รับรองต่อเจ้าพนักงานว่าจำเลยที่ 1 คือ ป. และบัตรประจำตัวประชาชนของจำเลยที่ 1 สูญหายจริง พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในช่องผู้รับรอง และจำเลยทั้งสองยังร่วมกันใช้เอกสารราชการปลอมที่จำเลยทั้งสองร่วมกันทำปลอมขึ้นแสดงต่อเจ้าพนักงานเพื่อขอมีบัตรใหม่ อันเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานออกบัตรประจำตัวประชาชนฉบับใหม่ให้แก่จำเลยที่ 1 นั้น นับว่าก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ และอาจสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนผู้สุจริตทั่วไปที่จำเลยที่ 1 อาจนำบัตรประจำตัวประชาชนฉบับใหม่ไปใช้แอบอ้างอีกด้วย จำเลยทั้งสองมีความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 มาตรา 14 (1) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137, 264 วรรคแรก, 265, 267 และ 268 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1001/2545)

ใบรับรองแทนใบเสร็จรับเงินที่แสดงว่าได้จ่ายเงินไปจริงกรณีไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินได้ เป็นเอกสารใช้ประกอบการเดินทางไปราชการ เพื่อใช้เบิกเงินจากส่วนราชการ เป็นหลักฐานการก่อและระงับสิทธิในเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ซึ่งพนักงานได้ทำขึ้นและรับรองในหน้าที่ การจัดทำเอกสารดังกล่าวไม่ตรงกับความจริง จึงเป็นการปลอมเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 266 (1) (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1772/2539)

นายชนะใช้ใบรับรองแพทย์ที่ไม่มีชื่อผู้รับการตรวจจากแพทย์ซึ่งเป็นเอกสารราชการปลอมแสดงต่อผู้บังคับบัญชา ประกอบรายงานการชี้แจงที่นายชนะขาดราชการ 3 วัน เพื่อให้พ้นความผิดทางวินัย การใช้ใบรับรองแพทย์

ปลอมดังกล่าวจึงน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้บังคับบัญชาที่ต้องบันทึกรายงานผลการชี้แจงของนายขณะเสนอขึ้นไปตามลำดับชั้น จึงเป็นความผิดฐานใช้เอกสารราชการปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2275/2533)

นางเก๋ลงชื่อและเวลามาปฏิบัติราชการในสมุดบัญชีลงนามการมาปฏิบัติงานของข้าราชการโรงพยาบาลแต่ไม่ได้อยู่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาล การที่เจ้าหน้าที่การเงินเขียนข้อความต่อท้ายการลงนามของนางเก๋ว่า “ให้มันยุติธรรมหน่อย” และผู้อำนวยการโรงพยาบาลซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานของโรงพยาบาล มีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องตามความจริง ได้ขีดฆ่าลายมือชื่อและเวลาทำงานของนางเก๋ จึงถือว่าไม่เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน เจ้าหน้าที่การเงินและผู้อำนวยการโรงพยาบาลไม่มีความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3944-3945/2526)

ความผิดต่อเจ้าพนักงาน

การที่จำเลยพุดชู่เซี่ยจะฆ่าผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้หากไม่ปล่อยไม้ที่ยึด เป็นการข่มขืนใจผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ เป็นการลงมือกระทำความผิดครบองค์ประกอบความผิดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล เพราะผู้เสียหายไม่เกรงกลัว ไม่ยินยอมปล่อยไม้ที่ยึด ผู้เสียหายจึงไม่ได้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยกฎหมายหรือละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ ที่จำเลยข่มขืนใจจำเลยจึงมีความผิดชั้นพยายามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 139 ประกอบมาตรา 80 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2989/2537)

นาย จ. ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า จำเลยบุกรุกที่ดิน น.ส.3 พนักงานสอบสวนจึงมีหนังสือถึงนายอำเภอขอให้ส่งพนักงานที่ดินไปร่วมทำการรังวัดสอบเขต นายอำเภอได้สั่งให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นเสมียนที่ดินอำเภอไปร่วมรังวัดสอบเขตกับพนักงานสอบสวน จำเลยไม่ยอมให้ทำการรังวัด และกล่าวดูหมิ่นผู้เสียหายว่า “พนักงานที่ดินหมาๆ ชอบกินแต่เบี้ย (ชอบกินสินบน)” ดังนี้ จำเลยมีความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136 แล้ว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2246/2515)

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ที่ปรึกษารัฐมนตรีถือเป็นเจ้าของพนักงานตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535 ได้จงใจและข่มขืนใจให้สาธารณสุขจังหวัดชื่อยาและเวชภัณฑ์จากบริษัทแห่งหนึ่งแพงกว่าราคาปกติ หรือมิฉะนั้นก็ขอเงินสวัสดิการ 15 เปอร์เซ็นต์ ของงบประมาณที่ได้รับ การกระทำของที่ปรึกษารัฐมนตรีจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ อม. 1/2545)

นาย จ. รับราชการในตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอเมือง ก. เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีหน้าที่รักษาเงินตามหน้าที่เมื่อนาย จ. ถอนเงินดังกล่าวมาแล้ว เบียดบังเอาเป็นของนาย จ. เสียโดยทุจริต แม้จะเป็นเงินของสถานีอนามัยอำเภอเมือง ก. ไม่ใช่เงินของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง ก. ที่นาย จ. เป็นเจ้าพนักงานอยู่และเป็นเงินบำรุงนอกงบประมาณจำเลยก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 147 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7797/2538)

นาย จ. เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลครอบครองรักษาไว้โดยปลอดภัยซึ่งเอกสารราชการ และเอกสารสิทธิทั้งปวง นาย จ. ได้ลักลอบเอาเอกสาร

ซึ่งจำเลยมีหน้าที่ดูแลรักษาเอกสารไปบางฉบับ แล้วนำไปให้นาย ส. ตรวจสอบนอกสถานที่ราชการ และนาย จ. ได้ปลอมเอกสารนั้น เช่นนี้ เห็นได้ว่าการกระทำของนาย จ. เป็นการกระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดรวมทั้งแก่ทางราชการด้วยแล้ว จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และโดยทุจริตเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ด้วย (นอกจากจะผิดตาม ป.อ. มาตรา 158 และมาตรา 266 แล้ว) (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 345/2522)

ขณะเกิดเหตุ นาย จ. ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการตรวจรับการจ้างเหมาต่อเติมอาคาร 1 หลัง และปรับปรุงต่อเติมบ้านพัก 1 หลัง นาย ส. เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดและได้รับจ้างเหมาดังกล่าวก่อนมีการทำสัญญาจ้างนาย จ. ขอยืมเงินนาย ส. จำนวน 5,000 บาท และในวันที่ 20 พฤษภาคม 2530 นาย ส. ได้จ่ายเงินให้แก่ นาย จ. อีกจำนวน 15,000 บาท การที่นาย จ. ทราบอยู่แล้วว่านาย ส. เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด ซึ่งนาย จ. เป็นประธานคณะกรรมการตรวจ

รับการจ้างอยู่ด้วยย่อมอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมได้ และการที่นาย ส. ยอมให้นาย จ. ยืมเงินดังกล่าวก็เพราะไม่อาจปฏิเสธได้ การกระทำของนาย จ. ส่อไปในทางทุจริตและเป็นความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อีกทั้งต่อมาเมื่อมีการออกเช็คส่งจ่ายค่าจ้างเหมาจำนวน 123,453 บาท และนาย จ. ได้นำเช็คไปขึ้นเงินสดที่ธนาคารระหว่างรอรับเงินนาย ส. ได้ตามไปที่ธนาคารและขอให้โอนเงินตามเช็คเข้าบัญชีเงินฝากของนาย ส. จากนั้นนาย จ. ได้ตามนาย ส. ไปที่บ้านเพื่อขอใบรับเงินจากนาย ส. โดยนาย จ. ได้เรียกร้องเงินจากนาย ส. อีกจำนวน 29,000 บาท โดยหักจากเงินที่ขอยืมไปจำนวน 5,000 บาท และให้นาย ส. จ่ายให้จำนวน 24,000 บาท จึงเกิดการโต้เถียงกันขึ้นในที่สุดนาย ส. ก็ยอมจ่ายเงินให้แก่ นาย จ. เพียง 15,000 บาท พฤติการณ์ที่นาย จ. รับเงินจากนาย ส. ดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการที่นาย ส. รับจ้างเหมาต่อเติมอาคารที่นาย จ. เป็นประธานคณะกรรมการตรวจรับการจ้าง อันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนาย จ. การที่นาย จ. เรียกร้องจากนาย ส. ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2346/2540)

จำเลยเป็นข้าราชการตำแหน่งหัวหน้าธุรการของโรงพยาบาลและเป็นกรรมการตรวจการจ้างการก่อสร้างตึก จำเลยทราบดีว่าการก่อสร้างผิดรายการตามแบบแปลนแต่เพิกเฉยเสีย แล้วทำบันทึกตรวจการจ้างรับรองเป็นหลักฐานว่า ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างแล้วเสร็จบริบูรณ์ตามสัญญาจ้างจนทางราชการได้อนุมัติจ่ายค่าจ้างให้ผู้รับจ้างไปครบถ้วนซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และมาตรา 162 (1) (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1208/2523)

กรณีความผิดฐานอนาจาร

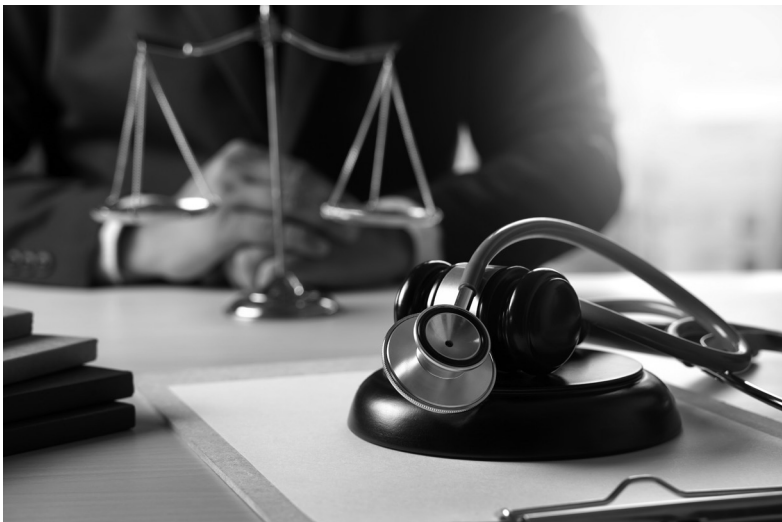
การที่นาย จ. แอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพไว้ที่โต๊ะทำงานของนางสาว ร. และบันทึกภาพสรีระร่างกายของนางสาว ร. ตั้งแต่ช่วงลึ้นปีจนถึงอวัยวะช่วงขา มองเห็นกระโปรงที่โจทก์ร่วมสวมใส่ ขาท่อนล่างและขาท่อนบนของนางสาว ร. โดยที่กล้องบันทึกภาพมีแสงไฟสำหรับเพิ่มความสว่างเพื่อให้มองเห็นภาพ บริเวณใต้กระโปรงของนางสาว ร. ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การกระทำของนาย จ. สื่อแสดงให้เห็นถึงความใคร่และกามารมณ์ โดยที่นางสาว ร. มิได้รู้เห็นหรือยินยอม อันเป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อนางสาว ร. โดยนางสาว ร. ตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ แม้นาย จ. จะมีได้สัมผัสต่อเนื้อตัวร่างกายของนางสาว ร. โดยตรง แต่การที่นาย จ. ใช้กล้องบันทึกภาพได้กระโปรงนางสาว ร. ในระยะใกล้ชิด โดยนางสาว ร. ไม่รู้ตัวย่อมรับฟังได้ว่า นาย จ. ได้กระทำโดยประสงค์ต่อผลอันไม่สมควรในทางเพศต่อนางสาว ร. โดยใช้กำลังประทุษร้าย ตามมาตรา 1 (6) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งการใช้กำลังประทุษร้าย

อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 นอกจากหมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายแล้ว ยังหมายความว่าทำการประทุษร้ายแก่จิตใจด้วย ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ การกระทำของนาย จ. ดังกล่าว ทำให้นางสาว ร. ต้องรู้สึกสะเทือนใจอับอายขายหน้า จึงถือว่าเป็นการประทุษร้ายแก่จิตใจของนางสาว ร. แล้ว การกระทำของนาย จ. จึงเป็นการกระทำอนาจารนางสาว ร. ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12983/2558)

กรณีความผิดฐานฉ้อโกง

นาย ส. กับพวก ได้หลอกลวงโรงพยาบาล บ. และผู้อำนวยการโรงพยาบาล บ. ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยจัดทำใบสำคัญความเห็นแพทย์ ใบรับรองรายการยาและอวัยวะเทียม

ที่ไม่มีจำหน่ายในสถานพยาบาล ใบสั่งยา และใบเสร็จรับเงินแสดงการจัดซื้อ
อวัยวะเทียมพร้อมอุปกรณ์ โดยอ้างว่าตนเองหรือภริยาหรือบิดามารดาป่วย
หรือพิการ และได้ซื้ออวัยวะเทียมพร้อมอุปกรณ์อันเป็นความเท็จ ความจริง
มิได้มีการซื้ออวัยวะเทียมพร้อมอุปกรณ์ดังกล่าวแต่อย่างใด แล้วนาย ท. ได้นำ
เอกสาร ไปยื่นขอเบิกเงินจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล บ. ทำให้เจ้าหน้าที่ของ
โรงพยาบาล บ. หลงเชื่อ จ่ายเงินให้แก่ นาย ท. อันเป็นความผิดฐานฉ้อโกง
การที่นาย ท. ได้ร่วมกันให้คำแนะนำช่วยเหลือ และจัดทำหลักฐานเพื่อเบิก
ค่ารักษาพยาบาลสำหรับอวัยวะเทียมและอุปกรณ์อันเป็นเท็จให้แก่ นาย ส.
กับพวกโดยนาย ท. ได้ประโยชน์ตอบแทนเป็นเงินส่วนแบ่งจากค่ารักษาพยาบาล
สำหรับอวัยวะเทียมและอุปกรณ์อันเป็นเท็จ ซึ่งนาย ส. กับพวกได้รับจาก
โรงพยาบาล บ. และผู้อำนวยการโรงพยาบาล บ. จึงเป็นกรณีร่วมกันกระทำความ
ความผิดฐานฉ้อโกง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 810-813/2544)

ภาคผนวก

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๒๐๒.๑.๑/ว ๐๐๖๔

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับผู้ก่อเหตุใช้ความรุนแรงในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๔๙๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒

ด้วยปรากฏว่ามีเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงจากเหตุทะเลาะวิวาทในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อยู่บ่อยครั้ง สร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนผู้รับบริการในโรงพยาบาลเป็นอย่างมาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการได้รับความเสียหาย นั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้วเห็นควรใช้มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีอาญากับผู้ก่อเหตุใช้ความรุนแรงจากเหตุทะเลาะวิวาททุกราย จึงขอให้จังหวัดแจ้งเพื่อกำกับให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกแห่งในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขใช้มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีอาญากับผู้ก่อเหตุใช้ความรุนแรงจากเหตุทะเลาะวิวาททุกราย โดยการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่เกิดเหตุเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ในความผิดตามมาตรา ๓๖๐ ทำลายซึ่งทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ มาตรา ๓๖๔ บุกรุก หรือมีการบุกรุก โดยการใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยมีอาวุธหรือร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือบุกรุกในเวลากลางคืนตามมาตรา ๓๖๕ และในความผิดอื่นๆ (ถ้ามี) ทั้งนี้ อาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ ๑๔๙๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน (ด้านคดี) ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยหากเกิดปัญหาในทางปฏิบัติอาจขอความช่วยเหลือจากกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอคำแนะนำและให้ความช่วยเหลือต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งให้โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุขุม กาญจนพิมาย)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๔๔๑

โทรสาร ๐ ๒๕๙๑ ๘๕๗๕

E-mail :legal@health.moph.go.th

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ที่ 1491 /2552

เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน (ด้านคดี)

.....

โดยที่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของนิติกร เกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติงานและมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน เกี่ยวกับการมอบอำนาจ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านคดีสามารถดำเนินการไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว เห็นควรมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุขในเรื่องเกี่ยวกับ การดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีล้มละลาย และคดีปกครอง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ประกอบกับมาตรา 5 มาตรา 20 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง รวมทั้งคำสั่งกระทรวงการคลังที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมประกอบกับมาตรา 45 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ปลัดกระทรวงสาธารณสุข จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

1.1 คดีแพ่ง

(1) การออกหนังสือแจ้งทวงถามให้ลูกหนี้ชำระหนี้และรับชำระหนี้ หรือกรณีมีการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยโดยมีการออกหนังสือทวงถามให้ผู้ประสบภัยจากรถและบริษัทประกันภัยจำกัคที่ต้องรับผิดชอบชำระค่ารักษาพยาบาลตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ให้มีการขอรับชำระหนี้ โดยการยื่นคำขอรับชำระหนี้กับผู้ชำระบัญชีและกองทุนประกันวินาศภัยตามมาตรา 60 และ 62 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

/2....

(2) การแต่งตั้งพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีในกรณีมีการขอรับคำ
รักษาพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

(3) การติดตามผลการขอให้ศาลออกคำสั่งบังคับและการขอหมาย
บังคับคดี

(4) การสืบหาหลักทรัพย์

(5) การลงนามในหนังสือมอบอำนาจในการยึดทรัพย์ การอายัดทรัพย์
การขายทอดตลาด และดำเนินการบังคับคดีอื่นจนเสร็จสิ้นทั้งกระบวนการ

(6) การตรวจสอบรายชื่อผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ล้มละลาย
การยื่นคำขอรับชำระหนี้ และการดำเนินการด้านคดีล้มละลายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติล้มละลาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(7) การยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์รวมถึงการแต่งตั้งทนายความ
เพื่อให้ดำเนินการแทน

(8) การรายงานผลการดำเนินคดีให้กระทรวงการคลังทราบ

1.2 คดีอาญา

การแจ้งความร้องทุกข์ และการกล่าวโทษในคดีอาญา คดีแพ่ง
เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย รวมถึงการติดตามผล
การดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน

1.3 คดีล้มละลาย

(1) การลงนามในใบมอบอำนาจและการยื่นคำขอรับชำระหนี้ใน
คดีล้มละลาย ทั้งกรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นโจทก์หรือกรณีเจ้าหนี้อื่นเป็นโจทก์

(2) การดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 คดีปกครอง

(1) การออกหนังสือแจ้งทวงถามให้ลูกหนี้ชำระหนี้และรับชำระหนี้

(2) การติดตามผลการขอให้ศาลออกคำสั่งบังคับและการขอหมาย

บังคับคดี

(3) การสืบหาหลักทรัพย์

(4) การตรวจสอบรายชื่อผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ล้มละลาย
การยื่นคำขอรับชำระหนี้ และการดำเนินการด้านคดีล้มละลายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติล้มละลาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(5) การยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินรวมถึงการแต่งตั้งทนายความ เพื่อให้ดำเนินการแทน

(6) การรายงานผลการดำเนินคดีให้กระทรวงการคลังทราบ

ข้อ 2 การมอบอำนาจตามข้อ 1 เป็นการมอบอำนาจให้ดำเนินการจนเสร็จสิ้นทั้งกระบวนการตามที่กฎหมายในเรื่องนั้น ๆ ได้กำหนดให้ดำเนินการ

ให้มีการรายงานการสืบพยานหลักฐานต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุขทุกกระแจะ 3 เดือน

ให้มีการรายงานการดำเนินการในกระบวนการต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบทุกกระแจะ 6 เดือน

ข้อ 3 การมอบอำนาจตามข้อ 1 เป็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในจังหวัดที่ได้รับผิดชอบรวมทั้งราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

ข้อ 4 ให้ยกเลิกคำสั่งดังต่อไปนี้

4.1 ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 2549/2544 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2544 เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน (ด้านคดี)

4.2 ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 2806/2548 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2548 เรื่องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2552

(นายปรารุญ บุญช่วงศิริโรจน)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ที่ _____ / _____

(ส่วนราชการ)

(๑)

(วันที่)

เรื่อง การดำเนินคดีอาญา กรณี _____ (๒)

เรียน ผู้กำกับสถานีตำรวจ _____ (๓)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. (หลักฐานการกระทำความผิด)
๒. หนังสือมอบอำนาจ

ด้วย (ส่วนราชการ) พบ/ได้รับแจ้ง/ตรวจสอบแล้วพบว่า _____ (๔)
(บรรยายการกระทำความผิด) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.

(ส่วนราชการ) ขอเรียนว่าการกระทำดังกล่าว ถือเป็นความผิดฐาน _____ (๕)
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา _____ (๖) ในการนี้จึงมอบอำนาจให้ _____ (๗)

เป็นผู้มีอำนาจร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(ส่วนราชการ)

คำอธิบายแนวทางการจัดทำหนังสือถึงสถานีตำรวจ

(๑) ให้ระบุส่วนราชการที่ออกหนังสือ เลขที่หนังสือ วันที่ออกหนังสือ เช่นเดียวกับหนังสือราชการทั่วไป

(๒) ให้ระบุพฤติการณ์ของการกระทำที่เป็นความผิดที่เกิดขึ้นโดยย่อ เช่น กรณีเพจเฟซบุ๊กหนังสือพิมพ์คิดสิครับ ใช้เครื่องหมายราชการโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๓) ให้ระบุชื่อสถานีตำรวจที่มีเขตอำนาจในการสอบสวน

(๔) ให้ระบุพฤติการณ์ของการกระทำที่เป็นความผิดโดยละเอียด เช่น ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพจเฟซบุ๊กที่ใช้ชื่อว่า หนังสือพิมพ์คิดสิครับ ใช้เครื่องหมายราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อแสดงว่าเป็นเพจเฟซบุ๊กจัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจากการตรวจสอบในสารบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่ปรากฏว่ามี การขออนุญาตใช้ชื่อและเครื่องหมายราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจากเพจเฟซบุ๊กดังกล่าว และเพจเฟซบุ๊กที่ใช้ชื่อว่า หนังสือพิมพ์คิดสิครับ ไม่ได้จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่อย่างใด ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑)

(๕) ให้ระบุฐานความผิดของการกระทำ เช่น ความผิดฐานใช้เครื่องหมายราชการโดยไม่ได้รับอนุญาต ความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๖) ให้ระบุชื่อกฎหมายและมาตราที่เป็นความผิด เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ พระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๖ มาตรา ๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔

(๗) ให้ระบุชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจในการดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ตามที่ระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจ

หนังสือมอบอำนาจ

ทำที่ _____ (๑)
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า _____ (๒)

อายุ _____ ปี เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อยู่ที่ _____ เลขที่ _____ หมู่ _____ ถนน _____
ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____
ขอมอบอำนาจให้ _____ (๓)

อายุ _____ ปี เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อยู่ที่ _____ เลขที่ _____ หมู่ _____ ถนน _____
ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____
เป็นผู้มีอำนาจ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน กรณี _____ (๔)

และดำเนินการใดๆ

ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ แทนข้าพเจ้าได้จนเสร็จการ การใดๆ ที่ผู้รับมอบอำนาจได้กระทำไปตามหนังสือมอบอำนาจฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบโดยถือเสมือนว่าข้าพเจ้าเป็นผู้กระทำเองทั้งสิ้น เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานแล้ว

ลงชื่อ _____ (๕) _____ ผู้มอบอำนาจ
()

ลงชื่อ _____ (๖) _____ ผู้รับมอบอำนาจ
()

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมืออันแท้จริงของผู้มอบอำนาจและผู้มอบอำนาจได้ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือต่อหน้าข้าพเจ้า

ลงชื่อ _____ (๗) _____ พยาน
()

ลงชื่อ _____ (๘) _____ พยาน
()

คำอธิบายแนวทางการจัดทำหนังสือมอบอำนาจ

(๑) ให้ระบุสถานที่จัดทำหนังสือ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือโรงพยาบาล

(๒) ให้ระบุชื่อผู้เสียหาย เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยนายรักดี ชัยนมารองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยนายช้อยส์ตย์ สุจริต ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๓) ให้ระบุชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจ

(๔) ให้ระบุอำนาจที่จะให้กระทำการแทน เช่น ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี กรณีมีเพจเฟซบุ๊กให้เครื่องหมายราชการของกระทรวงสาธารณสุข โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๒ จึงขอร้องทุกข์กล่าวโทษ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษต่อไป หรือแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กรณีมีผู้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่นที่เกิดจากการสร้างขึ้น ดัดแปลง โดยทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง และกรณีผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยทำให้นายรักดี ชัยนมารอง เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือเกลียดชัง โดยการโฆษณาบนเว็บไซต์ (ใส่ชื่อเว็บไซต์ในการหมิ่นประมาท) ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และประมวลกฎหมายอาญา แต่เนื่องจากขณะนี้ยังไม่ทราบว่ากระทำความผิดเกิดขึ้นในท้องที่ใด และใครเป็นผู้กระทำความผิด จึงขอแจ้งความร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษต่อไป

(๕) ให้ระบุชื่อผู้มอบอำนาจ เช่น นายรักดี ชัยนมารอง ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือนายช้อยส์ตย์ สุจริต ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๖) ให้ระบุชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจ

(๗) และ (๘) ให้ระบุชื่อบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ๒ คน

หมายเหตุ

๑. ให้จัดทำสรุปข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่รับรองสำเนาถูกต้องทุกหน้าทุกแผ่นแล้ว จำนวน ๒ ชุด เพื่อใช้ประกอบการร้องทุกข์

๒. ให้แนบสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการหรือบัตรประจำตัวประชาชน ของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ คำสั่งมอบอำนาจที่รับรองสำเนาถูกต้องทุกหน้าทุกแผ่นแล้ว ประกอบการร้องทุกข์

๓. ให้จัดทำบัญชีรายชื่อพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อไป เพื่อใช้ประกอบการสอบสวน

๔. กรณีผู้เสียหายเป็นบุคคลธรรมดา ให้ติดอากรแสตมป์จำนวน ๓๐ บาท และขีดฆ่าพร้อมลงวันที่ในหนังสือมอบอำนาจ

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา

พ.ศ. 2528

โดยที่เป็นการสมควรช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เนื่องจากการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ กระทรวงการคลังด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงกำหนดระเบียบขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. 2528”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2528 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“ส่วนราชการเจ้าสังกัด” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรมและเป็นนิติบุคคล ซึ่งข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่ส่วนราชการดังกล่าว

“หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัด” หมายความว่ารวมถึง ผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดมอบหมายด้วย

“ข้าราชการหรือลูกจ้าง” หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการซึ่งรับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย บุคคลอื่นใดที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ และให้รวมถึงบุคคลดังกล่าวที่ออกหรือพ้นจากหน้าที่ราชการไปแล้ว แต่ได้ถูกกล่าวหา หรือถูกฟ้อง คดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ข้อ 4 ผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ จะต้องเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่ส่วนราชการเจ้าสังกัด และหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้น เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทางราชการมิได้เป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเอง

ข้อ 5 ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามข้อ 4 ให้ได้รับความช่วยเหลือทั้งในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล แต่สำหรับการได้รับความช่วยเหลือในชั้นศาลให้ได้รับความช่วยเหลือเฉพาะคดีที่มีใช้พนักงานอัยการเป็นโจทก์เท่านั้น

ข้อ 6 เมื่อผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบนี้ แสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือต่อหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดเพื่อขอให้ออกหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดพิจารณาว่า การกระทำที่ถูกล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้น เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือไม่ และทางราชการเป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเองหรือไม่ หากหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่า การกระทำที่ถูกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้น เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทางราชการมิได้เป็นผู้ถูกล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเอง จึงจะออกหนังสือรับรองเพื่อนำไปมอบให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้วแต่กรณี

หนังสือรับรองดังกล่าวจะต้องระบุจำนวนเงินที่ส่วนราชการนั้นต้องชดใช้ให้แก่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล เมื่อข้าราชการหรือลูกจ้างผิดสัญญาประกัน และให้เป็นไปตามแบบทำระเบียบนี้

ข้อ 7 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดจ่ายจากเงินงบประมาณได้เท่าที่จ่ายจริงตามจำนวนที่พนักงานอัยการเรียกเก็บ

ข้อ 8 ในกรณีที่ได้รับช่วยเหลือหลบหนี เมื่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลเรียกให้ชดใช้เงินตามสัญญาประกัน ให้ส่วนราชการนั้นเบิกหักผลส่งเงินงบประมาณในหมวดค่าตอบแทนใช้สอย วัสดุ เป็นเงินรายได้แผ่นดินของกรมตำรวจ กรมอัยการ หรือกระทรวงยุติธรรมแล้วแต่กรณี และแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบพร้อมทั้งแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบด้วย

ข้อ 9 ภายใต้บังคับตามความในข้อ 4 ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้ใดซึ่งได้วางหลักประกันไปก่อนที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดได้ออกหนังสือรับรองให้ตามความในข้อ 6 อาจขอให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดออกหนังสือรับรองเพื่อนำไปมอบให้แก่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้วแต่กรณี แทนหลักประกันเดิมหรือเป็นหลักประกันเพิ่มเติมจากหลักประกันเดิมที่ได้วางไว้ได้

ข้อ 10 การปฏิบัติอื่นใดนอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดขอทำ ความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ 11 ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย.

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2528

(ลงชื่อ) สมหมาย ฮุนตระกูล

(นายสมหมาย ฮุนตระกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา

เลขที่ (1) / (2)

วันที่

เรื่อง ขอลปล่อยชั่วคราว

เรียน (3)

ตามที่ (4) ได้ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญา
โดย (5) ต่อ (3)

ในคดีหมายเลขดำที่ หมายเลขแดงที่

ข้อหาหรือฐานความผิด (6)

และ (7) ได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว นั้น

(8) โดย (9)

ตำแหน่ง ขอรรับรองว่า (4)

ตำแหน่ง สังกัดกรม

กระทรวง ส่วนราชการ

จังหวัด อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการขอให้ปล่อย

ชั่วคราว ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหา

คดีอาญา พ.ศ. ภายในวงเงินไม่เกิน หากมีการผิดสัญญา

ประกันที่ทำได้กับ (3) และ (7)

ต้องถูกบังคับหรือชดใช้เงินตามสัญญาประกันแล้ว (8)

ยินยอมชำระเงินจำนวนดังกล่าวแทนให้ทันทีโดยไม่ต้องเรียกร้องให้ผู้ต้องรับผิดตามสัญญาขอปล่อยชั่วคราว

ชำระก่อน

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

()

ตำแหน่ง

หมายเหตุ ให้ขีดฆ่าข้อความที่ไม่ต้องการใช้ออก

คำอธิบาย

- (1) ให้ลงเลขที่ของหนังสือรับรองโดยเฉพาะ เริ่มตั้งแต่เลข 1 เรียงเป็นลำดับไปจนถึงสิ้นปีปฏิทิน
 ับเลขปีพุทธศักราชที่ออกหนังสือรับรอง
- (2) ให้ระบุส่วนราชการที่ออกหนังสือรับรอง เช่นเดียวกับหนังสือราชการทั่วไป
- (3) “พนักงานสอบสวน” หรือ “พนักงานอัยการ” หรือ “ผู้พิพากษา” แล้วแต่กรณี
- (4) ให้ระบุชื่อข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญา
- (5) ให้ระบุชื่อผู้กล่าวหาหรือโจทก์
- (6) ให้ระบุฐานความผิดที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญา
- (7) ให้ระบุชื่อผู้ยื่นคำร้องขอลดข้อชั่วคราว
- (8) ให้ระบุชื่อส่วนราชการเจ้าสังกัด
- (9) ให้ระบุชื่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อื่นซึ่งมีอำนาจลงนามในนิติกรรมแทนส่วนราชการ

หมายเหตุ

ผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ จะต้องเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่ส่วนราชการเจ้าสังกัด และหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้นเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการและทางราชการมิได้เป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้นเอง

เอกสารภาษาไทย

หนังสือ

กองบัญชาการตำรวจนครบาล. (ม.ป.ป.) คู่มือการปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวกในคดีอาญา เล่มที่

๑ (การทำสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน) ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล.

กรุงเทพมหานคร : กองบัญชาการตำรวจนครบาล, ๒๕๖๐.

วิเชียร ติเรกอุดมศักดิ์. กฎหมายอาญาพิสดาร (ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี ๒๕๕๗) เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๕๗.

_____. วิ. อาญาพิสดาร เล่ม ๑ (ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี ๒๕๖๒) หลักกฎหมายและแนวคำพิพากษาศาล
ฎีกาตาม ป.วิ.อ. ภาค ๑ และ ภาค ๒. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงจันทร์การพิมพ์,
๒๕๖๑.

สทรัฐ กิติ ศุภการ. กฎหมายอาญา หลักและคำพิพากษา. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร:

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๖๒.

อรรถพล ใหญ่สว่าง. คำอธิบาย วิชา สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิ.อ.ภาค ๑ , ภาค ๒, ภาค ๓,
ภาค ๔, ภาค ๕, ภาค ๖, ภาค ๗). พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๖๑.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

นายคลายทุกข์. ถูกญาติคนไข้หมิ่นประมาทเอาผิดได้หรือไม่. สืบค้น ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒,

จาก https://www.decha.com/article/section/criminal_case/

ศาลฎีกา. กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา.

สืบค้น ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/>

สายพิน หัตถิรัตน์. บทความสุขภาพน่ารู้. สืบค้น ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒, จาก

<https://www.doctor.or.th/clinic/detail/๘๒๘๒>

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ม.ป.ป.) คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวก
ความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการ
สอบสวนคดีอาญา ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖. สืบค้น ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒, จาก
http://www.policeubon.go.th/download/๔๑๙_๒๕๕๖.pdf

_____. (ม.ป.ป.) คำสั่ง ตร.ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ และที่เกี่ยวข้อง รวบรวมคำสั่งเกี่ยวกับงานสอบสวน
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจน คำสั่ง ตร.ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖
ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๓ การรายงานคดีอาญา. สืบค้น ๒๑
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒, จาก <https://pol๔๑๙.blogspot.com/>

สำนักงานสภรณ์จังหวัดมหาสารคาม. กลุ่มตรวจการสภรณ์. การร้องทุกข์กล่าวโทษคดีอาญาของสภรณ์.

สืบค้น ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒, จาก http://km.cpd.go.th/pdf-bin/pdf_๕๓๖๑๘๑๕๗๕๖.pdf

สำนักงานอัยการจังหวัดสตูล. เมื่อท่านเป็นผู้เสียหายหรือผู้กล่าวโทษ. สืบค้น ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒,

จาก <http://www.satun.ago.go.th/plaintif๑.htm>

เอกสารอื่นๆ

คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๗/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำ
สำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำสั่งกองกฎหมาย

ที่ ๑ / ๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา
ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย

.....

ด้วยในปัจจุบันเมื่อข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ทั้งในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนกลางที่มี
สำนักงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งตามกฎหมายที่
มีโทษทางอาญาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดฐานหมิ่น
ประมาท ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เป็นต้น เนื่องจากยังไม่มีการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน
ว่าหากมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ต้องดำเนินการอย่างไร ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการดำเนินคดีอาญา ดังนั้น
เพื่อให้การดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรจัดทำคู่มือการ
ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กองกฎหมาย จึงมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรของกองกฎหมายเป็นคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน
โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ องค์ประกอบคณะกรรมการ

(๑) ผู้อำนวยการกองกฎหมาย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๒) นายวิษณุ แจ่มกระจ่าง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๓) นายพิเชษฐ ไทยเจริญ	ประธานคณะกรรมการ
(๔) นายหลักชัย บุรณ์เจริญ	คณะกรรมการ
(๕) นายฉัตรพล พูลสวัสดิ์	คณะกรรมการ
(๖) นายสุเมธี วิฑูรณ์	คณะกรรมการ
(๗) นางสาวจิราวรรณ สายโยธา	คณะกรรมการ
(๘) นายเอกลักษณ์ วิสัยหงษ์	คณะกรรมการ
(๙) นางสาวสุจิตรา ปัญญาโภาส	คณะกรรมการ
(๑๐) นางสาวยลดา นภาดล	คณะกรรมการ
(๑๑) นางสาวจากรวรรณ ทองสีมัน	คณะกรรมการและเลขานุการ
(๑๒) นางสาวทัศนัย วุฒิพงศ์	คณะกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๒...

ข้อ ๒ ให้คณะทำงานตามข้อ ๑ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษาแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์และการกล่าวโทษในคดีอาญา
- (๒) สรุปผลการจัดทำคู่มือการดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย
- (๓) จัดทำคู่มือการดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษในคดีอาญา ที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหาย ส่งให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อศึกษาและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป
- (๔) งานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

Nw. N.

(นายปิยะวัฒน์ ศิลปรัศมี)

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

กองกฎหมาย

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อาคาร 6 ชั้น 3 ตึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
88/20 ซอยติวานนท์ ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000